ena egz. 20 groszy. Nakład 40000 egzemplarzy. Dziś 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „TYGODNIK SPORTOWY“.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 29/30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17 w Grudziądzu, ul. Groblowa 5.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 3.15 zł. miesięcznie, 9.45 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.54 zł. miesięcznie, 10.61 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 7.15 zł., za granicę 9.65 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Filje: Bydgoszcz 1299, 699. Toruń 800, Grudziądz 294.

Numer 50. | BYDGOSZCZ, sobota dnia 1 marca 1930 r. | Rok XXIV.

M. Lempicki.

Na marginesie zakończonej dyskusji budżetowej.

I.

(Szczególne znaczenie tegorocznej dyskusji. — Niespodziewany wynik: zamiast oszczędności, podniesieni wydatków i dochodów państwowych. — Skreślenia a nowe pozycje wydatkowe. — Optymizm przy projektowaniu dochodów. — Rezerwy kasowe skarbu. — Czy uchwalony budżet jest realny?

W życiu państwa konstytucyjnego, dyskusja parlamentarna nad budżetem odgrywa pierwszorzędną rolę. Z niej dowiaduje się społeczeństwo, **naco i w jaki sposób są zużywane ściągne z płatników, podatki;** z drugiej zaś strony jest ona pewnego rodzaju egzaminem, jaki zdaje rząd przed reprezentacją naro-Tura, nietylko z dokonanych czynności, skutakże ze swych zamierzń na przyoraść. Dyskusja ujawnia **dodatnie i ujemne strony gospodarki państwowej;** wyjaśnia też, jakie j[illegible] **stanowisko rządu** wobec aktualnych zagadnień polityki wewnętrznej i zagranicznej, społecznej, oświatowej i in., od umiejętnego pan[illegible]nia których zależy teraźniej- [illegible]rzyszłość narodu i państwa. Jest [illegible]eczą zrozumiałą, że w dyskusji [illegible] się znaleźć, obok momentów go[illegible]czych, także i momenty o charak[illegible]ogólnym politycznym.

[illegible]tatnia dyskusja budżetowa trwa[illegible]acznie krócej, niż w latach poprzed[illegible]cę — co oczywiście wskazuje na możli[illegible]ć usprawnienia dotychczas metod [illegible] sejmowych. Było mniej rozwle[illegible]ch przemówień, obliczonych na efekt [illegible]rzeznaczanych dla wyborców; mniej [illegible]lemiki osobistej; **dyskusja na ogół by[illegible] rzeczowa;** być może jednak wskutek [illegible]raku czasu, w niektórych wypadkach nie dość gruntowna i wyczerpująca. W każdym razie, w życiu Sejmu, **jest widocznym postęp** w kierunku wyrobienia parlamentarnego i otrzeźwienia z partyjnych namiętności.

W tym roku dyskusja sejmowa nabierała szczególnego znaczenia, a to [illegible] następujących powodów. **Opozycyjny nastrój** większości sejmowej w stosunku do rządu kazał przypuszczać, że Sejm pogłębi dyskusję, celem wykazania błędów polityki rządu (np. rozrzutność w okresie „tłustych“ lat) i zapobieżenia im na przyszłość. Poza tem przed oczyma Sejmu i rządu stanął fakt doniosły w swych następstwach, z którym trzeba się liczyć: **fakt załamania się konjunktury gospodarczej,** po kilku la[illegible]ch niezwykle pomyślnych. W ciągu [illegible]ch lat budżety „pęczniały“ niepomiernie; w bystrem tempie wzrastały wydatki państwowe i oczywiście musiało także wzrastać opodatkowanie ludności. Teraz po zmianie konjunktury, rząd nie będzie mógł i nie będzie chciał (jak się wyraził minister skarbu) podwyższać podatków, raczej trzeba myśleć o ich obniżeniu. W takich warunkach stała się wyraźną **potrzeba ograniczenia wydatków państwowych** i co jest nie mniej ważnem [illegible]rzeba wynalezienia poza podatkami [illegible] monopolami, **nowych źródeł dochodów państwowych** (np. podniesienie rentowności majątków i przedsiębiorstw państwowych). Jeżeli pod kątem tych faktów i wymagań, będziemy oceniali **wyniki** przeprowadzonej dyskusji, to okażą się one **nikłe, a nawet zgoła nieoczekiwane.**

Budżet, uchwalony przez Sejm jest wyższy od preliminarza rządowego, tak w wydatkach, jak i dochodach. Wydatki podniósł Sejm **o 13 milj. zł.,** z 2935 milj. (preliminarz rządowy) na 2.948 milj., dochody — jeszcze znacznie więcej bo **o 116 milj.:** z 2.943 milj. na 3.019 milj. Dlaczego tak się stało? Być może, Sejm chciał wykazać społeczeństwu, że nawet w obecnej trudnej sytuacji gospodarczej, nietylko da się utrzymać równowagę budżetową, a nawet można będzie osiągnąć **poważną przewyżkę dochodów nad wydatkami;** według redakcji sejmowej podwyżka ta wynosi 111 milj. zł, tymczasem, według preliminarza rządowego, była przewidywana tylko w sumie 8 milj. zł.

* * *

Tendencja oszczędnościowa zaznaczyła się głównie w komisji budżetowej przy drugiem czytaniu budżetu; przy trzeciem czytaniu, a także na plenum Sejmu, początkowe skreślenia były w znacznej części odrzucone. Wogóle kierowano się zasadą, że „drobne oszczędności nie rozwiązują zagadnienia“ i dlatego nie zrobiono tych drobnych oszczędności nawet tam, gdzie są one najzupełniej możliwe, bez jakiegokolwiek uszczerbku dla interesu państwa. **Największe skreślenia** utrzymały się w budżetach ministerstw skarbu (dział monopolów) i spraw wojskowych. W tem ostatniem skreślono przeszło 7 milj. z kredytów na wyżywienie ludzi i zwierząt, w związku ze spadkiem cen zboża. Zredukowano także kredyt na inwestycje kolejowe z 230 na 204 milj. zł.

Osobną kategorję stanowią **skreślenia z funduszów dyspozycyjnych** ministrów; zaostrzają one niepotrzebnie stosunek między rządem a sejmem. Niektóre, ujawnione podczas dyskusji fakty (np. tyczące się funduszu propagandowego Min. Spr. Zagr.), usprawiedliwiają wątpliwość Sejmu co do celowości wydatkowania tych funduszów; z drugiej jednak strony, w obecnych warunkach politycznych, fundusze dyspozycyjne są koniecznością. Wyjściem z błędnego koła mogłoby być poddanie wydatków dy-

Wszyscy przeciw Rosji!

Bolszewicy dopuszczają się nowych gwałtów. — Odbierają chłopom gospodarstwa.

Berlin, 27. 2. (PAT). Synod generalny ewangelicki w Prusach uchwalił dziś rezolucję, wzywającą członków kościoła ewangelickiego do pospieszenia z pomocą ofiarom prześladowań religijnych w związku sowieckim. Cierpienia, jakie znosić muszą ofiary tych prześladowań, są sprawą obchodzącą cały świat chrześcijański.

Moskwa, 27. 2. (PAT). Poseł Patek odbył wczoraj konferencję z kierownikiem narkomindieła Litwinowem. Dziś poseł Patek odwiedził członka kolegjum Stomoniakowa.

Moskwa, 27. 2. (PAT). Poseł Patek odjechał dziś do Warszawy.

Stołpce, 27. 2. (AW). Mieszkańcy osiedli pogranicznych mają częstokroć możność oglądania, co się dzieje po drugiej stronie granicy w Sowietach. I tak mieszkańcy wsi Świeżynewo opowiadają, że przed kilku dniami widzieli we wsi Krusinowice po stronie sowieckiej kilka wozów z ludźmi, eskortowanymi przez oddział żołnierzy. Scenę tę poprzedzały strzały. Mieszkańcy na osiedlach po stronie polskiej słyszeli jak w pobliskiej wsi sowieckiej Osmioszka **lamentowały kobiety i dzieci,** przyczem **słychać było strzały.** Następnie widzieli, jak 7 wozów, naładowanych sprzętami domowemi opuszczało sowiecką wieś Renosze w towarzystwie eskorty żołnierzy. Są to **masowe wysiedlenia włościa,** którzy sprzeciwiają się wspólnej własności gospodarstw lub odmawiają podpisów pod oświadczeniami w sprawie **zamykania kościołów lub cerkwi.**

Według ostatnich wiadomości z Mińska w ciągu 3 miesięcy **wysiedlono na Syberję przeszło 750 włościan.**

(AW). Władze sowieckie opublikowały nowy dekret o podatku od gospodarstw wiejskch. Dekret ten przewiduje **ogromne opodatkowanie bogatszych włościan** t. zw. kułaków. Gospodarstwa kolektywne (wspólne) płacą mniejsze podatki, a drobne gospodarstwa wspólne wcale podatku nie płacą.

Trudne stanowisko rządu Mac Donalda.

Ustawa węglowa o mało co nie podwinęła nogi gabinetowi angielskiemu.

(Własna służba telegraficzna Dz. Bydg.)

Londyn, 28. 2. Na rządy zachodnio-europejskie nastały ciężkie czasy. Po upadku gabinetu Chautempsa i jednocześnie z trudnościami gabinetu niemieckiego przychodzi teraz kolej na rząd angielski. Mianowicie wczoraj wieczorem o godz. 8-ej z wielkim trudem udało się podczas głosowania uniknąć rządowi Mac Donalda porażki w parlamencie podczas dyskusji na temat ustawy węglowej bardzo ważnej dla Anglji. Rząd Mac Donalda postawił kwestję zaufania na skutek jednego z wniosków partji liberalnej. Przy głosowaniu okazało się, że **konserwatyści i liberałowie, występujący wspólnie, zebrali 271 głosów, a partja pracy, popierająca swój rząd, 280.** Większością 9 głosów utrzymał się więc gabinet Mac Donalda u steru władzy, przyczem, jak twierdzą za kulisami, pomyślny rezultat głosowania należy przypisać jedynie umyślnym „chorobom“ wśród konserwatystów, którzy nie mają żadnego zamiaru zbytnio popierać liberałów.

Jedyną nauką, jaką partja pracy wyciągnie z wczorajszego głosowania, jest to, że **nie może ona polegać na przywódcy liberałów, osławionym Lloydzie George'u,** wobec którego poszła na daleko idące ustępstwa, ale w zamian nie uzyskała obiecanej neutralności. Rząd partji pracy, który skazany jest na przypadkowe głosowania, **nie może oczywiście przeprowadzić energicznie wytycznych swojej polityki.** Tl.

Po mordobiciu — cisza.

Warszawa, 28. 2. (tel. wł.) Poseł Dąbrowski z Klubu Narodowego z powodu zajścia z posłem Łazarskim z klubu BB na posiedzeniu komisji wojskowej zwrócił się do prezydjum Klubu Narodowego z prośbą o udzielenie mu dyrektywy co do dalszego postępowania w tej sprawie. Prezydjum uchwaliło, że sprawa ta **nie powinna być traktowana na drodze postępowania honorowego,** a to ze względu na charakter i przyczyny zajścia.

Centrum niemieckie zmienia kurs w stosunku do Polski.

Berlin, 27. 2. (PAT) Prasa nacjonalistyczna w alarmującym tonie donosi, że w stanowisku opozycyjnem partji centrum wobec umowy likwidacyjnej z Polską zanosi się na **zwrot w kierunku zgody na przyjęcie tej umowy.** Centrum, które dotychczas zgodnie z wnioskiem opozycji nacjonalistycznej domagało się wyłączenia i odrębnego głosowania nad umowę likwidacyjną z Polską, obecnie solidarnie z pozostałemi stronnictwami koalicji rządowej zamierza wyrazić **zgodę na równoczesne głosowanie nad umowami haskiemi i układem likwidacyjnym,** zarówno w komisjach parlamentarnych jak i na plenum Reichstagu. Zmianę stanowiska centrum tłumaczą dzienniki nacjonalistyczne tem, że minister Curtius zagrozić miał w razie odrzucenia układu z Polską poważnemi następstwami w niemieckiej polityce zagranicznej oraz ustąpieniem gabinetu.

Rzutki kanclerz austrjacki nie boi się podróży.

Praga, 27. 2. (PAT) Z Paryża donoszą, że w najbliższym czasie kanclerz austrjacki Schober zamierza się tam udać. Celem tej podróży ma być uregulowanie kwestji przedwojennych pożyczek austrjackich i wyjednanie nowej pożyczki dla Austrji.

W Hiszpanji zapowiada się zmierzch monarchji

Nawet konserwatyści występują przeciwko królowi Alfonsowi

(Własna służba telegraficzna Dz. Bydg.)

Paryż, 28. 2. Z Madrytu donoszą o wielkiej mowie b. premjera konserwatywnego **Sanchez-Guerra,** który wygłosił swoje przemówienie w szczelnie zapełnionym wielkim teatrze w Madrycie. Mówił on o monarchji i republice jako formach rządu, przyczem **teoretycznie uznał potrzebę monarchji, praktycznie jednak stanął na stanowisku popierania republikanów** i wypowiedział parę ostrych uwag pod adresem króla Alfonsa. Mowa byłego premjera w związku z obecnem położeniem politycznem w Hiszpanji stanowi **silne uderzenie w podwaliny ustroju monarchistycznego.**

Już podczas mowy w teatrze rozpoczęły się **demonstracje przeciwko królowi,** a po zakończeniu przemówienia zorganizował się **pochód,** który przemaszerował przez środek miasta, wiwatując na cześć Sanchez-Guerra oraz republiki i krzycząc: **Precz z królem!** Części demonstrantów udało sią nawet dojść do pałacu królewskiego, przyczem manifestanci powiewali czerwoną chorągwią. Silne oddziały policji i zmobilizowanego wojska przywróciły **narazie spokój w Madrycie.** W.

spozycyjnych **kontroli specjalnej**, nielicznej komisji sejmowej, jak to już praktykuje się w Czechosłowacji.

Sejm skreślił z funduszów dyspozycyjnych: Min. Spr. Wewn. — 3 milj., (pozostało 3 milj.), Min. Spr. Wojsk. — 2 milj. (pozostało 6 milj.), z funduszów dyspozycyjnego i propagandowego Min. Spr. Zagr. — 3 milj., (pozostało 9,5 milj.)

Obcinając niektóre pozycje wydatkowe, Sejm uznał za właściwe inne podnieść, jak np. wydatki na emerytury — o 10 milj. zł., na renty inwalidzkie o 2,5 milj. Następnie częściowo z własnej inicjatywy, częściowo na wniosek rządu, wstawił **kilka nowych pozycyj wydatkowych**, jak to, na walkę z bezrobociem — 15 milj., (co razem z preliminowanemi już 18 milj. stanowi razem 33 milj.), na budowę szkół powszechnych — 12,5 milj., i t. d. Tym sposobem ogólna suma uchwalonych wydatków na rok 1930/31 wzrosła o 11 milj. zł., w porównaniu z preliminarzem rządowym.

Odnośnie do **dochodów państwowych**, Sejm zgodnie z opinją komisji budżetowej, stanął na stanowisku, że są one **obliczone w preliminarzu rządowym za nizko** i podniósł je znacznie (o 116 milj.) we wszystkich działach budżetu: administracja, przedsiębiorstwa, monopole; tak np. same tylko przewidywane wpływy z przewozów kolejowych Sejm podwyższył o sumę 36 milj. zł.

Dzięki takim **optymistycznym przewidywaniom Sejmu**, budżet na rok 1930/31 został zamknięty przewyżką dochodów w sumie 111 milj. Z przewyżki tej, w miarę jej ujawnienia, uchwalono: 65 milj. użyć **na wypłatę urzędnikom zaległego dodatku mieszkaniowego** i 25 milj. przekazać jako dotację **Bankowi Rolnemu**.

Propozycję niektórych klubów sejmowych podniesienia o 5% uposażeń urzędniczych sejm odrzucił, gdyż jej wykonanie pociągnęłoby za sobą wydatek przeszło 110 milj. zł. Natomiast, zgodnie ze zdaniem Min. Skarbu, **„że obecnie należy myśleć przedewszystkiem o rolnictwie, a potem o urzędnikach“**, Sejm upoważnił ministra skarbu do wydawania z płynnych zapasów kasowych, o ile one przewyższają 200 milj. zł., krótkoterminowych kredytów, do wysokości 100 milj. zł. **na cele podniesienia produkcji drobnego rolnictwa**. Według informacji, udzielonych przez ministra, **zapasy kasowe skarbu** (oszczędności z kilku ostatnich lat) wynoszą teraz **około 650 milj. zł.**, z których przeszło 400 milj. jest unieruchomionych w pożyczkach długoterminowych i specjalnych lokatach, a **około 250 milj. zł. przedstawia płynną rezerwę** — co stanowi niezbędne dla gospodarki państwowej minimum.

* * *

Uchwalony budżet na rok 1930/31 nazwano „sztywnym“ (bez luzów), „biurokratycznym“, „wojskowym“; najważniejsza jednak rzecz, **czy budżet jest realnym?**, a przedewszystkiem, **czy dopiszą oczekiwane dochody?** Pod tym względem można mieć poważne wątpliwości; dał im wyraz generalny referent poseł Krzyżanowski, przychodząc do wniosku, że „administracja skarbowa powinna się liczyć **z możliwością spadku dochodów**“; to samo potwierdził jego przeciwnik partyjny, referent budżetu min. skarbu, pos. Rybarski. Wystarczy też takie proste cyfrowe zestawienie: dochody w ub. roku według uchwalonego budżetu były oczekiwane w sumie 2.955 milj. zł.; do końca roku budżetowego, t. j. do 18 kwietnia 1930 r., okaże się prawdopodobnie pewna nadwyżka (około 30 milj.) i **rzeczywisty dochód za r. 1929/30 wyniesie 2.938 milj. zł.** Tymczasem w budżecie, uchwalonym na rok 1930/31, oczekiwana jest suma dochodów: **3.059 milj. zł., t. j. o 74 milj. więcej**, niż były rzeczywiste wpływy ubiegłego roku. Skąd można oczekiwać takich wpływów, jeżeli rolnictwo i przemysł są dziś w upadku, a wszyscy płatnicy wycieńczeni? Według wszelkiego prawdopodobieństwa w ciągu roku okażą się niezbędnemi poważne oszczędności w wydatkach państwowych, aby była utrzymana równowaga budżetowa.

Bruksela, 27. 2 (PAT) Izba przyjęła 154 głosami przeciw 10 pierwszy artykuł ustawy o flamandyzacji uniwersytetu w Gandawie. Flamandyzacja ta ma nastąpić z otwarciem roku akademickiego 1930-31.

Handel żywym towarem pod okiem policji berlińskiej.

Mimo usilnych próśb rodziców dziewczęta wyjechały do lupanarów argentyńskich.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 28. 2. W środę i czwartek rozegrały się w Berlinie sceny, przypominające najbardziej drastyczne opisy z powieści kryminalnych. Mianowicie w **środę wieczorem** doszło do bójki na dworcu Lehrter-Bahnhof, gdzie **12 dziewcząt**, zaangażowanych rzekomo **na występy taneczne do Buenos Aires** i innych miast Argentyny zostało zatrzymanych przez policję na skutek podejrzenia, że **nie chodzi o tancerki, ale o handel żywym towarem**. Narzeczony jednej z dziewczyn pobił się z jakiemś ciemnem indywiduum, które eskortowało dziewczyny. Policja rozdzieliła walczących. Doszło do **rozpaczliwych scen pomiędzy rodzinami dziewcząt a samemi tancerkami**. W rezultacie trzy dziewczyny pozostały w Berlinie, 9 zaś pojechało do Hamburga, m. in. także narzeczona młodzieńca, który walczył o jej honor.

Przeprowadzone śledztwo wykazało, że dziewczyny zwerbowane zostały do Buenos-Aires przez jakąś **podejrzaną stręczycielkę Schmehlingową**, występującą w imieniu firmy Sisters Clarc. Dziewczęta zobowiązały się do **występowania w podejrzanych lokalach i do bawienia gości**. Umowa, którą dziewczęta podpisały, zredagowana była po hiszpańsku i tak niejasno, że **konsul argentyński w Berlinie odmówił wizy**. Przedsiębiorcza baba, która oddała **na pastwę rozpusty swoje własne dwie córki** w Argentynie, mimo braku wizy puściła się w podróż ze swojemi „tancerkami“, przyczem dziewczęta miały dojechać do Montevideo (stolicy Urugwaju), a stamtąd w drodze lądowej miały zostać **przeszmuglowane** do Buenos Aires. Dziewczęta są **wszystkie blondynkami**, gdyż Schmehlingowa oświadczyła, że w południowej Ameryce istnieje popyt tylko na blond tancerki. Jedna z wymienionych wyżej dziewcząt jest Angielką, jedna Czeszką, **jedna Polką** a pozostałe Niemkami, wszystkie pełnoletnie, ponieważ ohydna stręczycielka zawierała kontrakt tylko z dziewczętami **ponad 21 lat**.

Cała afera wykazuje niezbicie, jaką drogą kroczy, częściowo **za zgodą ofiar**, handel żywym towarem; wzbudziła ona w Berlinie i w Hamburgu niesłychaną sensację. Prasa berlińska nie rozumie **łagodności policji**, która formalnie nie mogła powstrzymać dorosłych dziewcząt, oświadczających **mimo ostrzeżeń**, że jednak chcą jechać do południowej Ameryki. W każdym razie okazuje się, że życie jest mocniejsze od papierowych raportów, wedle których handel żywym towarem **rzekomo nie istnieje**.

B.

Przed uchyleniem dekretu prasowego.

Amnestja dla redaktorów.

Warszawa, 28. 2. (tel. wł.) W Dzienniku Ustaw ukaże się dziś uchwalona przez sejm nowela do ustawy o wydawaniu Dziennika Ustaw. Na mocy tej noweli uchwały Sejmu muszą być drukowane w Dzienniku Ustaw i zyskują przez to moc obowiązującą. Wobec tego ogłoszona będzie także uchwała Sejmu **o uchyleniu dekretu prasowego**. Dekret ten przestaje obowiązywać od jutra i odzyskują znowu moc obowiązującą **dzielnicowe przepisy prasowe**. W związku z tem dowiadujemy się, że z inicjatywy poselskiej wniesiona będzie **ustawa amnestyjna o darowaniu kary wszystkim osobom skazanym na podstawie dekretu prasowego**.

Senator Radomski (Ch. D.) z Poznania o polityce zbożowej rządu.

Warszawa, 27. 2. (PAT) Senacka komisja skarbowao budżetowa przystąpiła do dalszej dyskusji nad monopolami. Wiceminister skarbu Starzyński w przemówieniu swem podkreślił, że **regulamin loterji został zmieniony**, a dla zbadania sprawy loterji p. minister powołał specjalną komisję. **Ustawa antyalkoholowa nie jest wykonywana, zawiera bowiem szereg punktów niewykonalnych.** Sprzedaż 95% spirytusu jest rzeczywiście błędem, który będzie usunięty przez podwyższenie ceny do takiej wysokości, aby rozwodniona sprzedaż domowa nie opłacała się.

Senator Radomski (Ch. D.) popierał myśl przeniesienia **państwowych rezerw zbożowych** do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, a także przekształcenia przedsiębiorstw państwowych na spółki akcyjne. W końcu oświadczył się przeciw skreśleniu miljona zł z zakładu w Tarnowie, wskazując na **konieczność obniżenia cen nawozów azotowych**.

Sen. Kulerski przeciw Niemcom.

B. B. za większą stanowczością wobec Sowietów.

(PAT) Dnia 27 bm. odbyło się posiedzenie senackiej komisji spraw zagr., poświęcone dalszej dyskusji nad expose p. ministra Zaleskiego.

Pierwszy przemawiał **senator Kulerski (Piast)**, który wobec wypowiadanych przez Niemców zamiarów do rewizji granic polsko - niemieckich, domagał się **bardzo stanowczej polityki wobec Niemiec**. Mylą się ci — oświadczył mówca — którzy sądzą, że psychologja narodu niemieckiego uległa zmianie. Jest on w dalszym ciągu narodem o tendencjach zaborczych i to właśnie stanowi niebezpieczeństwo największe dla pokoju Europy.

Senator Rogowicz (BB) sądzi, że p. minister powinien być zadowolony z komisji, bo tylko dwóch mówców **Seyda i Kulerski** odnosiło się do jego polityki krytycznie.

Senator Ewert (BB) wyraża opinję, że w Niemczech są różne tendencje, jeśli chodzi o stosunek do Polski. Mówca domaga się **większej stanowczości w stosunku do sowietów**.

Senator Kozicki (Kl. Nar.) uważa sojusz **z Francją za konieczność**, wynikającą **z przesłanek historycznych i geograficznych** i wyraża opinję, że należy sojusz ten umacniać.

Prawie półtrzecia miljona bezrobotnych

pobierających wsparcia, w Niemczech.

Berlin, 27. 2. (AW.) Według najnowszej statystyki tempo wzrostu bezrobocia w Niemczech podnosi się. W ostatnim tygodniu liczba bezrobotnych wzrosła o 50.000 osób. Liczba [illegible] pobierających zasiłki wynosi według ost[illegible] płatnich wykazów 2.340.000 osób. (Rzeczywista ilość bezrobotnych w Niemczech, t. zn. razem z tymi, którzy nie pobierają wsparć, wynosi przeszło 3 miljony).

Oj, radzą, radzą...

A naprawy nie widać.

Warszawa, 28. 2. (tel. wł.) Wczoraj obradowało w sejmie bardzo wiele komisji. Największe zainteresowanie wzbudziła **komisja do zbadania zajść przed sejmem 31 października ub. r.** zwołana przez marszałka Daszyńskiego, który też przewodniczył. Na posiedzeniu dokonano ponownego wyboru przewodniczącego, którym został **znowu poseł Czetwertyński** z Klubu Narodowego który wybór przyjął. Komisja postanowiła na następnem posiedzeniu przesłuchać 13 świadków.

W komisji konstytucyjnej zakończono dyskusję **nad sposobem wyboru prezydenta Rzplitej.** Porozumienia nie osiągnięto.

Podkomisja skarbowa opracowała cały szereg postanowień **podatku obrotowego.** Prace tej komisji mają się ku końcowi, tak, że pod koniec tygodnia sprawa podatku obrotowego zostanie załatwiona przez plenum komisji.

Warszawa, 28. 2. (tel. wł.) Dziś przed południem odbędzie się posiedzenie połączonych komisyj przemysłowo-handlowej i robót publicznych celem omówienia **sprawy koncesji Harrimanna.** Na posiedzeniu ma być obecny premjer Bartel oraz ministrowie Kwiatkowski i Matakiewicz. Posiedzenie plenarne sejmu rozpocznie się o godz. 4-ej po poł. Na porządku dziennym znajduje się kilka spraw, a mianowicie **sprawa podsłuchu telefonicznego**, wniosek o zbadanie budowy gmachów kolejowych w Chełmnie i dwa wnioski socjalistyczne w sprawie napadu na przeciwników politycznych.

Na tropie sprawców porwania Kutiepowa?

Paryż, 27. 2. (AW.) Policja francuska wpadła [illegible] trop właściwych sprawców uprow[illegible] gen. Kutiepowa. Aresztowania sprawców spodziewają się w każdej chwili. Policja zdołała wykryć ślady dzięki zeznaniom pewnej kobiety, która poczyniła ważne obserwacje na jednym z mostów paryskich na Sekwanie i szczegółowo opisała szary samochód i jadących w nim osobników.

Niedługo 5-ta rocznica!

Warszawa, 28. 2. (tel. wł.) Wczoraj odbyła się w ministerstwie spraw zagranicznych konferencja ministra Zaleskiego z niemieckim posłem Rauscherem.

* * *

Warto przypomnieć, że dnia 2 marca rb. minie pięć lat odkąd rozpoczęły się te układy z Niemcami — dotąd nie zakończone.

20 000 bezrobotnych na Pomorzu.

(PAT) Według danych statystycznych ilość bezrobotnych na terenie województwa pomorskiego wzrosła od 16 do 22 bm. o 1 462 osoby i wynosi 20 721 bezrobotnych. Większe skupienia bezrobotnych znajdują się w Toruniu — 2 287, Grudziądzu — 2 981, Chełmży 1 259, Chełmnie 1 068, Gdyni — 845, Starogardzie — 705, Tczewie 623 i Kościerzynie 659.

(Uw. red. W sąsiednich Prusach Wschodnich liczba bezrobotnych wynosi przeszło 100 tysięcy!)

Urzędowy wynik wyborów w Sandomierskiem.

Sandomierz, 26. 2. (PAT) Według ostatecznych obliczeń wynik wyborów uzupełniających w okręgach Stopnica, Pińczów i Sandomierz przedstawia się jak następuje: liczba uprawnionych do głosowania 187 965, liczba oddanych głosów 115,802, liczba głosów ważnych 114,934.

Padło głosów na listę nr. 2 PPS 14,351,
na listę nr. 3 (Wyzwolenie) 20,721,
na listę nr. 10 (Str. Chł.) 35,029,
na **nr. 25 (Piast i Ch. D.) 14,667,**
nr. 33 (ogólny żyd. klub wyborczy) — 3 głosy,
nr. 36 (bez nazwy) 30 głosów,
nr. 38 (związek siły chłop.) 4 413,
Wybrani zostali z listy nr. 2 (PPS) Stanisław Włosiński, nr. 3 (Wyzwolenie) Smoła Jan, nr 10 (Str. Chł.), Dobrz[illegible] Władysław oraz Jan Krawczyk, z listy **nr. 24 (Str. Nar.) Przybylski Henryk**

Współpraca gospodarcza polsko-niemiecka.

Udział Polski na Targach Lipskich i na Wystawie Łowieckiej. Polska na Wystawie Higjenicznej w Dreźnie i na Konferencji Energietycznej w Berlinie. — Horoskopy na przyszłość.

(Od własn. korespondenta berlińskiego.)

Berlin, koniec lutego.

Jeszcze nie podpisano traktatu handlowego pomiędzy Polską a Niemcami, którvby, oprócz pozytywnych korzyści, przedewszystkiem zakończył długoletnią wojnę celną obu państw sąsiednich; jeszcze nie uchwalono w Reichstagu umowy wyrównawczej z Polską, będącej poniekąd podstawą traktatu handlowego. Ale mimo to mnożą się już coraz to bardziej **oznaki czynnej współpracy polskiej w dziedzinie gospodarczej — na terenie niemieckim.** Z miłego obowiązku sprawozdawczego zestawiamy polską aktywność zagraniczną w Rzeszy niemieckiej.

Przedewszystkiem podkreślić trzeba udział Polski na Targach Lipskich. Targi te są niewątpliwie pierwsze w swoim rodzaju na całym świecie. Dotychczas ograniczył się udział Polski w Lipsku do kilku drobnych wystawców, przedstawiających interes raczej dla eksporterów niemieckich. Na Targach wiosennych, które odbędą się w Lipsku w pierwszym tygodniu marcowym, wystąpi w r. b. po raz pierwszy Polska jako wystawca. W t. zw. Ringmesshaus zorganizowana zostało **zbiorowa wystawa polska** przy czynnym współudziale Państwowego Instytutu Eksportowego i jego zasłużonego dyrektora Marjana Turskiego. Przedstawiciel R. P. w Lipsku, konsul generalny dr. Adamkiewicz oraz długoletni dyrektorzy Targów Lipskich dr. Koehler i Voss dołożyli ze swoich stron wszelkich starań, aby wystawa polska wypadła okazale. **Prasa światowa wie już o tem,** że w roku bieżącym debiutują w Lipsku Polska i dwa państwa nieco egzotyczne — Chile i Chiny. Wystawa polska pokaże zwiedzającym zbiorowe **zestawienie naszych ziemiopłodów i bogactw naturalnych,** a jednocześnie wystąpi **szereg firm włókienniczo-bawełnianych,** sztucznego jedwabiu, płótna i konfekcyjnych — firmy wyrobów emaljowanych, fajansu i porcelany, **przemysł ludowy i zdobniczy,** szkło, a nawet radjatory. **Koleje niemieckie i polskie** udzielają poważnych **ulg** wystawcom (przewóz towarów) i zwiedzającym.

W lecie, na wielkiej międzynarodowej wystawie futer i łowieckiej, t. zw. **Ipa,** również w Lipsku, weźmie Polska też udział jako wystawca. Na czele komitetu polskiego na Ipę stoi prof. dr. Jerzy Loth, sekunduje mu dzielnie dyrektor warszawskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, p. Stanisław Wartalski. Polska wystąpi na Ipie nietylko **ze skórami** surowemi, lecz także z wyprawionemi i farbowanemi oraz własnemi wyrobami kuśnierskiemi **i konfekcji futrzanej.** Ipa będzie otwarta od 31. maja do końca września r. b.

W roku bieżącym odbędzie się w Dreźnie słunna **Międzynarodowa Wystawa Higjeniczna,** będąca powtórzeniem w o wiele większym zakresie światowej sławy wystawy drezdeńskiej przed wojną. Doroczne wystawy drezdeńskie, urządzane z doskonałą techniką i przy udziale najwybitniejszych fachowców, dają gwarancję, że wystawa drezdeńska będzie „zdarzeniem“ letniego sezonu Niemiec.

Niemcy starają się od paru lat o w prowadzenie w kraju „letniego sezonu“ na wzór Anglji i Francji, głównie w celu zwiększenia ruchu turystycznego z zagranicy, specjalnie zaś z Ameryki.

Polska reprezentowana będzie w Dreźnie niejako podwójnie: w wystawie weźmie bowiem udział oficjalnie rząd polski, pozatem zaś sekcja higjeny Ligi Narodów, na której czele stoi obywatel polski dr. Reichman.

Drugim „gwoździem“ sezonu letniego Niemiec będzie w roku bieżącym **II Światowa Konferencja Energietyczna** (World Power Conference). Przedstawiciele 48 państw, najdzielniejsi technicy, ekonomiści, finansiści i fachowcy administracyjni całego świata zjadą się latem w Berlinie i wysłuchają około **400 referatów naukowych.** Uczestnicy rozjadą się potem grupami po Niemczech i będą zwiedzać **zakłady elektryfikacyjne, fabryki, stacje rozdzielcze i tak dalej.**

Polski komitet narodowy na konferencję pod sprężystem kierownictwem **dr. B. Stefanowskiego zgłosił już dziewięć referatów,** z których kilka, jak twierdzą sami Niemcy, będzie wręcz rewelacyjnych. Specjalne zainteresowanie wzbudziły wśród zgłoszonych tematów polskich referaty o użyciu gazu ziemnego (jak wiadomo, produkowanego jedynie w kilku krajach na świecie), o gospodarce elektrycznej w zagłębiu naftowem borysławskiem, o współpracy central energietycznych parowych i wodnych oraz **o wytycznych elektryfikacji Polski.**

Targi Lipskie, Wystawa Futrzano-Łowiecka, Wystawa Higjeniczna w Dreźnie i Światowa Konferencja Energietyczna — **wszędzie wystąpi w tym roku Polska i wystąpi niewątpliwie godnie.** Wspólnym usiłowaniom instytucyj państwowych, społecznych i prywatnych należy przypisać tę chwalebną aktywność, szczególnie godną uznania **na tak trudnym a zarazem ważnym dla dla nas terenie,** jak Niemcy. Nie trzeba dodawać, że dzięki temu swojemu udziałowi da się Polska poznać zarówno Niemcom, jak też tym uczestnikom i gościom z zagranicy, którzy wciąż jeszcze patrzą się na Polskę **przez szkła niemieckie.** Należy sobie życzyć na przyszłość, abyśmy zawsze potrafili dobierać wystawy i zjazdy o znaczeniu światowem i aby stałe a będące oczywiście na wysokości zadania reprezentacje polskie w poszczególnych dziedzinach i gałęziach gospodarczych, naukowych czy kulturalnych miały, oprócz wartości dorywczych, też **głębsze znaczenie propagandy narodowej zagranicą.**

Dr. Alfred Bzowiecki.

Ktoś nazwał Sowiety gołym w cylindrze.

Sowiety

od strony Europy — od Wschodu.

Powszechna żałoba w Kownie.

W Kownie zmarł prof. Jan Jabłoński (Jabłonaskas) „ojciec języka litewskiego“, on to bowiem ułożył pierwszą gramatykę języka litewskiego, która do dzisiaj jest podstawą pisowni litewskiej.

Jan Jabłonski, urodzony w roku 1861 w powiecie szawelskim, pobierał nauki na uniwersytecie moskiewskim, zaś katedrę w Kownie objął z chwilą utworzenia się państwa litewskiego.

W drugim dniu żałoby odwołane zostały wszystkie przedstawienia w Kownie. Dzeń ten był dniem żałoby dla Litwy. Na terenie całego kraju wszystkie uczelnie odbędą uroczyste akademje, z wstrzymaniem się od zajęć. Wszystkie teatry, kinematografy i innego rodzaju imprezy rozrywkowe były również nieczynne.

Marek Romański. 22

PAJĄK

Sensacyjna powieść współczesna.

(Ciąg dalszy).

Po kawie i likierach hr. Toller, przystojny mężczyzna, o bujnych siwiejących włosach, dał znak głuchoniememu słudze, stojącemu za jego fotelem i prowadzony przez niego przeszedł wraz z gośćmi do małego saloniku.

Marjusz Arkturus, w którego portfelu ledwie mieściły się wygrane w totalizatora pieniądze, upojony dobrą kolacją i jeszcze bardziej dobrem winem — był w siódmem niebie i z entuzjazmem uznał, iż ślepy hrabia jest bezwzględnie najmilszym człowiekiem, jakiego napotkał dotąd w życiu.

Nie wiedział, czy te same uczucia ożywiały również dr. Czen-Li-Fenga. Chińczyk mówił uprzejmie, ale mało, jadł z apetytem, stanowczo jednak podziękował za koniak i dał się namówić jedynie na szklaneczkę szampana, którem wypił zdrowie „Amiranty“.

Gdy po chwili rozmowy, w saloniku, gospodarz zaproponował małą partyjkę gry w karty — dr. Czen-Li-Feng ożywił się nieco.

— Bardzo miła zabawa — oznajmił uśmiechając się przyjemnie.

Na stole ukazały się karty. Gospodarz wyjaśnił, że grać może jedynie w gry nieskomplikowane, z któremi jednak łączy się hazard.

— A więc „baccarat“, „oczko“...

Marjusz nie umiał grać w baccarata, zgodzono się więc na „oczko“.

Obok hr. Tollera usiadł jego sekretarz, młody emigrant rosyjski, który miał liczyć punkty hrabiego.

Hrabia Toller był pełen wspomnień tych czasów, kiedy żył w carskiej Rosji i bywał częstym gościem na cesarskim dworze. Z uśmiechem wspominał o tem, jak przed laty grał noc całą w „baccarata“ z księciem Jussupowem (tym co to zabił Rasputina) i z wielkiem księciem Michałem, oraz z kilkoma jeszcze wysokimi dostojnikami. To była gra! Za każdym razem podwajano stawkę!

Wyglądało to na propozycję. Marjusz zaniepokoił się nieco i chciał protestować, ale znów uprzedził go dr. Feng.

— To bardzo piękna gra! — oświadczył po rosyjsku, w tem bowiem rozmawiano języku — Czen-Li-Feng bardzo lubi hazard...

Były carski generał Jefimcew, który od hr. Tollera pobierał stałą miesięczną zapomogę, ucieszył się niezmiernie, czemu dał wyraz przez uderzenie ręką w kolano. Ten cichy, tajemniczy Chińczyk, którego poznał dopiero przed kilkoma godzinami, ogromnie przypadł mu do serca.

— Słusznie, dlaczego nie moglibyśmy zagrać tak i tym razem.

Nikt nie protestował i poczęto sadowić się do gry. Wówczas dr. Feng w przejściu nachylił się do Marjusza.

— Niech pan siada vis a vis mnie!

Arkturus spojrzał zdziwiony. W głosie dr. Fenga brzmiał tryb rozkazujący. Chciał o coś zapytać, ale Chińczyk siedział już przy stole i dobywał pieniądze z portfelu. Mógł sobie pozwolić na wysoką grę. Miał przecież przy sobie z górą dwadzieścia tysięcy złotych, wygranych na „Amirantę“...

Bank trzymał generał Jefimcew, który postawił do banku skromne pięć złotych. Ustalono, że stawka nie może wynosić mniej, jak połowę sumy, którą bank w danej chwili zawierał. W ten sposób stawki rosły nieustannie.

Hrabia Toller grał spokojnie, nie hazardując. Marjusz ograniczał się do najmniejszych dozwolonych stawek. Chińczyk okazywał chęć do dużego hazardu, podobnie, jak i trzech pozostałych partnerów.

Generał Jefimcew szybko i spokojnie rozdawał karty.

Bank z rąk jego przeszedł szybko do rąk Chińczyka, następnie zaś do Marjusza.

Gra stawała się coraz wyższa i gdy bank przeszedł do Marjusza, stawka jego, jako bankiera wyniosła już 200 złotych.

Marjusz i dr. Feng nie mieli szczęścia. Przegrywali powoli, ale stale.

W miarę gry roznamiętnienie poczęło ogarniać partnerów. Kościsty demon hazardu kładł na czole każdego swą suchą dłoń o szpiczastych palcach. Jeden tylko dr. Feng mimo, że zawartość jego portfelu topniała z ogromną szybkością zachował zwykłe panowanie nad sobą. Ani błysk oczu, ani jeden ruch żywszy, ani brzmienie głosu nie zdradzały u niego przejęcia się grą.

Hrabia Toller i generał Jefimcew mieli tego wieczoru niebywałe szczęście. Stos banknotów rósł szybko przed nimi. Pozostałym partnerom, jeżeli się coś dostało, były to szczupłe wygrane

Na twarz Marjusza wystąpił ceglasty rumieniec. W oczach błyszczał mu płomień rozpaczy. Z wielkiej wygranej pozostał mu już nie cały tysiąc.

— Ile jest w banku? — zapytał Azjata, cedząc wolno słowa.

Generał Jefimcew przeliczył:

— Olbrzymi bank! — ozwał się z satysfakcją. — Sześć tysięcy osiemset złotych.

— Gra jest stanowczo za wysoka — zdecydował hr. Toller. — Nie wszyscy z nas są do niej przygotowani.

— Kto nie może, ten wycofuje się z gry — oznajmił zimno Chińczyk.

— Brawo! Oto odpowiedź! — ucieszył się b. generał.

Na bladym młodzieńcu, który już trzecią odziedziczoną po ojcu wioskę przegrywał przy zielonym stoliku nie zrobiło to żadnego wrażenia, ale dwaj inni partnerzy i Marjusz przygryźli wargi.

Dr. Feng zmechanizowanymi ruchami odliczył pieniądze i położył je przed sobą.

— Idę na bank!

Hrabia Toller, który bank trzymał uniósł w odpowiedzi krzaczaste brwi.

Zrobiło się tak cicho, że słychać było tylko szelest wyrzucanych na stół kart.

— Osiemnaście! — oznajmił dr. Feng.

Hr. Toller wyrzucił asa i dziesiątkę.

— Dwadzieścia jeden.

— Trzynaście tysięcy sześćset złotych w banku — oznajmił generał Jefimcew.

Chińczyk dobył z kieszeni książeczkę czekową i wieczne pióro.

— Gramy dalej?

— Ja nie! — oznajmił generał carski.

— A ja bardzo chętnie — oznajmił Toller.

Chińczyk w milczeniu wypełnił czek i położył go przed hr. Tollerem.

(Ciąg dalszy nastąpi).

List pasterski

biskupa podlaskiego w sprawie prześladowań religijnych w Rosji.

(KAP) J. E. Ks. Dr. H. Przeździecki, biskup podlaski, wydał list pasterski do wiernych swej diecezji, w którym po przytoczeniu orędzia Ojca św. do kardynała Pompili, tak pisze:

„Najmilsi, my w diecezji Podlaskiej, słusznie męczeńską nazwanej, rozumiemy dobrze ból cierpienia za Wiarę świętą, rozumiemy dobrze niczem niezmożoną moc wytrwania prześladowanych, ufających w pomoc Tego, który rzekł: „Na świecie ucisk mieć będziecie: ale ufajcie, jam zwyciężył świat" (Jan, XVI, 33).

Podlasie ufało i nie uległo prześladowaniom. Podlasie, zapatrzone w Chrystusa Pana, głoszącego miłość, miłuje wszystkich. Od pierwszych dni wskrzeszenia diecezji modliliśmy się za Rosję, aby Bóg nad nią się zmiłował, modliliśmy się, aby nie karał prześladowców naszych, aby im przebaczył. Wspólnie z nami modlili się bardzo często nawet bracia prawosławni, nie będący w jedności kościelnej z nami, i odchodzili pocieszeni na duchu.

W roku ubiegłym w czasie Kongresu Eucharystycznego modliliśmy się do Boga: „Zmiłuj się, zmiłuj nad Rosją. W Rosji świątynie burzą, bezczeszczą. W Rosji leje się krew katolików i prawosławnych, wiernych i duchowieństwa. Panie miłosierdzia! Ukróć te straszne godziny! Krew wspólnie wylana w obronie wiary i ołtarza przez katolików i prawosławnych, jednoczy ich z sobą, wyrównywa przedziały, przez wieki pomiędzy jednymi i drugimi wytworzone. Panie, daj, aby Rosja wyzwoliła się od obecnej tyranji i piersią pełną wolności odetchnęła! Kto ma Boga w sercu, ten codziennie przy pacierzu modlić się będzie na intencję umęczonej Rosji".

Prześladowanie w Rosji wzmaga się. Już prześladują nietylko katolików i prawosławnych, lecz i wszystkich tych, którzy w Boga wierzą, Boga wzywają. I dlatego w czasie ostatnich świąt Bożego Narodzenia we wszystkich świątyniach naszych wołaliśmy z głębi serc: „Boże Dziecię, miłosierdzia! zmiłowania nad Rosją! Modlił się świat i ukróciłeś prześladowanie w Meksyku. Modlimy się wszystkiemi władzami duszy naszej: ukróć prześladowanie w Rosji, daj jej jasne, spokojne dni, wypędź z Rosji ucisk, daj chleb powszedni, daj swobodę".

Do modlitwy na intencję Rosji wzywa obecnie świat cały Ojciec Święty Pius XI, który od pierwszych dni, gdy zasiadł na Stolicy Piotrowej, nie szczędzi wysiłków, ofiar, modlitw, aby dopomóc znękanej, wygłodzonej Rosji i prześladowanym w niej wyznawcom imienia Bożego.

Łączymy się z Ojcem Świętym i całym światem w szturmie do nieba, aby wreszcie nad Rosją zajaśniało słońce wolności i miłości."

W końcu ks. biskup poleca, aby w niedzielę, dnia 16. marca we wszystkich kościołach odbyły się błagalne nabożeństwa z wystawieniem Najśw. Sakramentu wraz z odmówieniem specjalnych modlitw, załączonych do listu pasterskiego.

Korzystna umowa zapałczana Gdańska z trustem szwedzkim.

Mały Gdańsk otrzymał połowę tego, co dostała cała Polska

Niedawno temu, przeprowadziliśmy w jednym z artykułów gospodarczych porównanie, między polską a niemiecką umową zapałczaną, jakie zawarte zostały z szwedzkim królem zapałczanym Kreugerem. Wykazaliśmy w tej analogji niesłychanie niskie korzyści, jakie mamy z tytułu zawartej umowy w porównaniu z umową Rzeszy. Otóż jeszcze gorzej przedstawia się porównanie polskiej umowy z zawartą w tych dniach umową szwedzko-gdańską.

Mianowicie szwedzki trust zapałczany podpisał z senatem W. M. Gdańska kontrakt w sprawie monopolu zapałczanego na lat 35. Wzamian za to, trust szwedzki zapłaci Gdańskowi miljon guldenów gdańskich, oraz zobowiązał się do pewnych świadczeń rocznych.

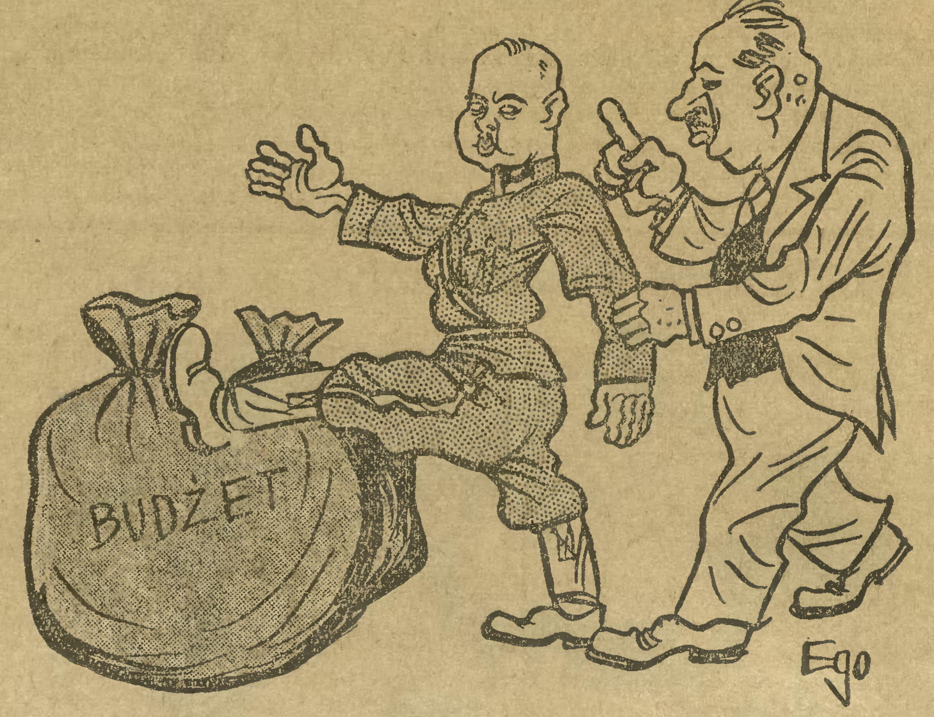
Pozatem W. M. Gdańsk otrzyma pożyczkę 1 miljon dolarów, oprocentowaną na 6 od sta, przy kursie emisyjnym 93.

Ponieważ Gdańsk otrzymuje od koncernu Kreugera 2 miljony dolarów, (z czego 1 miljon na własność), przeto Gdańsk uzyska niemal połowę tego co Polska, która otrzymała 5 miljonów dolarów i to wszystko tylko tytułem pożyczki).

Innemi słowy, Wolne Miasto Gdańsk, liczące coś ponad 1 proc. (około 370.000) ogółu mieszkańców Polski, otrzymało na lepszych warunkach (bo nie wszystko tytułem pożyczki) 40 proc. tego, co otrzymało całe państwo polskie.

I na tym przykładzie widzimy, jakie korzyści dała nam osławiona umowa z koncernem szwedzkim, który w dodatku uchyla się od wypełnienia swych bieżących zobowiązań wobec Skarbu Państwa.

Mamy budżet!

Oby tylko pan minister nie zechciał go przekroczyć.

Baczność przed podejrzanemi firmami gdańskiemi.

Kręci się znów jakiś „Behaka".

Jakaś gdańska Bau- und Hypotheken Kapitalgenossenschaft" w Gdańsku występująca pod skrótem „BeHaKa" oznajmia przez swych agentów na Pomorzu, że przyjmuje wkłady dosyć zresztą niskie, bezprocentowo, wzamian za co udziela również pożyczek bezprocentowych na budowę domów i spłatę uciążliwych hipotek. Procenty płaci się dopiero po uzyskaniu pożyczki na wybudowanie własnego domu, przyczem jednak nie wynoszą one więcej od normalnego czynszu za taki dom i są amortyzacyjne. Teoretycznie sprawa ta przedstawia się nie najgorzej. Wprawdzie zarząd owej „Behaka" nie gwarantuje w jakim czasie nastąpi udzielenie owej pożyczki na wybudowanie własnego domu i za administrowanie pieniędzmi do tego czasu każe sobie płacić wcale dobrze, ale ostatecznie mankamenty te możnaby przeboleć, gdyby firma była solidna i dawała gwarancję wywiązania się ze swych zobowiązań. Cóż jednak będzie, jeżeli w praktyce okaże się, że wybrańcami losu, tj. otrzymującymi pożyczki na wybudowanie własnego domu, będą sami Gdańszczanie. A po dotychczasowych doświadczeniach z różnego rodzaju banczkami gdańskiemi ewentualności takiej należy się spodziewać. Polacy będą płacili składki a Gdańszczanie będą budowali domy. Jeżeli przytem chodzi o zabezpieczenie wkładek, to jest ono minimalne. Firma dotąd np. nie posiada żadnej nieruchomości.

Należy więc publiczność polską wyraźnie przestrzec przed tą nową formą uszczęśliwiaczy ekonomicznych. Mamy dosyć spółdzielni mieszkaniowych polskich, które równie dobrze a o wiele pewniej doprowadzają do posiadania własnego domu.

Jest przytem rzeczą ciekawą, że wspomniana wyżej spółdzielnia gdańska ledwo, że rozpoczęła swą działalność na terenie gdańskim, a już zorganizowała cały sztab agentów właśnie na Pomorzu. Nasuwa to bardzo silne podejrzenie, że firmie tej nie tyle chodzi o budowanie domów, których jak dotąd tylko jeden i to na terenie gdańskim powstał, ile o wyłudzenie polskich pieniędzy. Władze do tego powołane powinny się działalnością tej firmy bliżej zająć a prasa wszystkich odcieni obywateli polskich przestrzec przed wyłudzigroszami.

Wyjaśnia się afera z fałszywemi paszportami.

Amerykański wicekonsul maczał w tej sprawie palce. — Aresztowanie urzędników konsulatu amerykańskiego. — Naturalnie „Moryc Baszkin" główną sprężyną nieczystych spraw.

Od dłuższego czasu władze śledcze prowadziły dochodzenia w sprawie fałszywych wiz wjazdowych do Stanów Zjednoczonych dla emigracji polskiej. Dochodzenia prowadzono zarówno przez władze polskie jaki amerykańskie. W sprawę tą jest zamieszany **wicekonsul Stanów Zjednoczonych w Warszawie Harry Hall.** Na trop afery wpadły władze polskie w czerwcu 1929 r., gdy w hotelu na ul. Pięknej aresztowano niejakiego **Moryca Baszkina, vel Baszkira,** obywatela amerykańskiego, przy którym znaleziono różne dokumenty amerykańskie, blankiety paszportowe i obfitą korespondencję między Nowym Jorkiem a Warszawą. W kilka dni po aresztowaniu Baszkina u władz polskich interwenjował wicekonsul amerykański Hall, stwierdzając, że Baszkin jest niewinny i prosząc o zwolnienie go z aresztu. Na skutek tej interwencji Baszkina zwolniono. Natychmiast po zwolnieniu uciekł on do Ameryki. W kilka tygodni potem władze śledcze warszawskie otrzymały z Nieświeża wiadomość, że wypuszczony **Baszkin wywozi kobiety za fałszywemi paszportami** do Ameryki, biorąc z niemi fikcyjne śluby. Aresztowano w Nieświeżu cztery kobiety, z których wszystkie miały paszporty i wizy, podpisane przez wicekonsula Halla oraz fałszywe akta ślubu z podpisem rabina Kestenberga. We wrześniu w pobliżu konsulatu amerykańskiego na ul. Jasnej aresztowano również 4 osoby, przy których znaleziono dane na wyjazd do Ameryki paszporty, podpisane przez wicekonsula Halla i konsula Carcarona. Podpis konsula Carcarona jak się okazało, był fałszywy. W związku z tą sprawą policja aresztowała trzech urzędników konsulatu amerykańskiego, mianowicie Mirona Zapsajka, który był kwalifikatorem stanu zdrowia i woźnych konsulatu Jakóba Adamskiego, i Kazimierza Galerta. Jak ustalono, sprzedawali oni fałszywe blankiety i wizy, biorąc po 600 dolarów od osoby. Następnie aresztowano Leona Szapiro, który był pośrednikiem pomiędzy Baszkinem, i wicekonsulem Hallem a emigrantami. W związku z tą sprawą aresztowano 17 osób. Wicekonsul Hall wyjechał na urlop do Ameryki, gdzie go aresztowano na polecenie konsula amerykańskiego w Warszawie Cola. Razem z nim aresztowano również Baszkina, który uciekł z Polski. Dochodzenia w tej sprawie prowadzi sędzia do spraw szczególnej wagi Wituński.

Z Włocławka.

Z obchodu 10-lecia odzyskania morza.

Aby uczcić chwilę odzyskania morza polskiego, Włocławek wzorem miast innych przygotował wspaniałą uroczystość, którą rozpoczęto nabożeństwem w prastarej świątyni katedralnej.

Mszę św. odprawił J. E. Ks. biskup Radoński.

Po sumie odbyła się na Placu Wolności defilada wojska i straży pożarnej.

O godz. 5 po poł. w gmachu T-wa Wioślarskiego urządzono okolicznościową akademję, którą zagaił wiceprzes Ligi Morskiej i Rzecznej dyr. Błędowski. Następnie orkiestra 14 p. p. pod batutą kap. Wittmana odegrała szereg utworów muzycznych. Po występach 14-ki, p. Błędowski wygłosił odczyt o morzu polskiem, o jego znaczeniu i potędze.

Po odczycie, za który nagrodzono prelegenta licznemi oklaskami, dyr. Błędowski odczytał rezolucję wystosowaną do Centrali Ligi Morskiej i Rzecznej w Warszawie, od oddziału włocławskiego.

Akademję zaszczycili swą obecnością Ich Eksc. Ks. Ks. biskupi K. Radoński i Owczarek.

Pożar kasyna oficerskiego.

W dniu 24. bm. w nocy Straż Pożarna zaalarmowała syreną miasto. Paliło się kasyno oficerskie nad Wisłą.

Budynek kasyna w przeciągu kilku minut stanął cały w płomieniach i spłonął doszczętnie. Przyczyna pożaru dotychczas niewyjaśniona.

Wielka kradzież w majątku Wysocin.

W majątku Wysocin, pow. nieszawskiego nieznani osobnicy dokonali śmiałego włamania do dworu p. Henryka Sokołowskiego. Po splondrowaniu całego mieszkania, zabierając srebro, garderobę i inne rzeczy, włamywacze zbiegli w niewiadomym kierunku. Straty dochodzą do 100.000 złotych.

Trup w nurtach Wisły.

Na prawym brzegu Wisły wyłowiono zwłoki chłopca, lat około 10-ciu. Śledztwo wykazało, iż topielcem jest syn niejakiej Julji Kozłowskiej, którą wraz z kochankiem, Antonim Czupryniakiem aresztowano.

Tutejszy wydział śledczy prowadzi dalsze energiczne dochodzenia, celem wyjaśnienia ponurej zagadki utonięcia chłopca.

Z kroniki towarzyskiej.

W dniu 25. bm. w kościele parafjalnym w Zadusznikach został pobłogosławiony związek małżeński między p. Jadwigą Karnkowską z Oleszna, a p. Tadeuszem Lipińskim, majorem 70 p. p. Wlkp. z Pleszewa.

Z. B.

Generała Kutiepowa już niema wśród żyjących.

Podstępem uprowadzony i zamordowany.

Dotychczasowe poszukiwania zaginionego generała rosyjskiego Kutiepowa nie dały żadnego rezultatu. Policja śledcza i najwybitniejsi kryminaliści większych państw zachodu Europy z niezwykłą energją pracowali nad wyjaśnieniem zagadki tajemniczego zniknięcia generała. Wszystko bez pozytywnego wyniku. Ciekawe szczegóły od osoby blisko stojącej gen. Kutiepowa, pani Marji Berg-Nestrowiczowej podaje „Ill. Kurjer Codzienny“. Wynika z rewelacyjnego materjału, że gen. Kutiepow niechybnie został zamordowany. Pani Marja Berg-Nestrowicz podaje co następuje:

Po śmierci ukochanego wodza, jakim był dla „białej armji“ ś. p. Wrangel nie mogło być lepszego wyboru, jak mianowanie generała Kutiepowa wodzem białej armji na emigracji. Gdy przebieram w moje pamięci generałów, których znałam: Aleksiejow, Korniłow, Kaledin, Markow, Drozdowski, Wrangel, wszyscy nie żyją. Wśród żyjących był tylko jeden Kutiepow, który mógł stanąć na czele armji, człowiek o kryształowej duszy, uczciwy, ogólnie lubiany, ceniony w armji, którego wytycznym celem była bezwzględna walka z bolszewikami do zwycięskiego końca. Te zasady szerzył też wśród emigrantów.

Mianowanie Kutiepowa wodzem „białych“ było bardzo nie na rękę bolszewikom. Zasadą ich jest „wielkich przeciwników na emigracji likwidować“, chodziło im więc o usunięcie najwybitniejszej jednostki wojskowej, jaką był generał Kutiepow.

Że generała niema wśród żyjących, z tem się trzeba liczyć jako z faktem dokonanym, został on zamordowany przez agentów czerezwyczajki, która ma swe centrale we wszystkich stolicach Europy, a mieszczą się one w gmachach każdej bolszewickiej ambasady. O gdyby tam można było zajrzyć, świat zobaczyłby prawdziwe oblicze bolszewików.

Wyrok śmierci na generała wydała Moskwa w 1920 roku, a wykonany został teraz. W r. 1920, w kwietniu generał stał na czele jednej z grup wojskowych armji Wrangla. Było to w Symferopolu, gdzie w ręce oddziałów generała wpadli najwybitniejsi kaci czerezwyczajki krymskiej, na sumieniu których, było podług statystyki czternaście tysięcy zamordowanych i zatopionych, przeważnie oficerów i inteligencji, nie brakło wśród trupów kobiet i dzieci. Wyrokiem sądu polowego, generał Kutiepow kazał wszystkich powiesić publicznie na placu w Symferopolu, każdy morderca miał na plecach tablicę z napisem, za co został powieszony. Nie pomogły stałe delegacje czerwonego magistraty Symferopola do Wrangla, domagające się ułaskawienia. Kutiepow był obojętny na prośby i pogróżki. Ponieważ powieszono najwybitniejszych czekistów, Moskwa wydała wtedy wyrok śmierci na generała. Na Krymie o tem głośno się mówiło, a zwłaszcza w armji.

Zamordowali Kutiepowa nietylko za to, że powiesił jedenastu czekistów, zamordowali go i za to jeszcze, że widzieli w nim bardzo groźnego przeciwnika, który wobec bolszewików był bezwzględny, który nie znał półśrodków. Zamordowali go za to, że stanął na czele armji.

Trzeba się liczyć z faktem, że zaszła tu zdrada i generał został uprowadzony podstępem. Święcie jestem przekonana, że jedną z osób, które uprowadziły generała, była generałowi dobrze znaną, dlatego wsiadł do samochodu. Dziś żyjemy w takich czasach, iż za pieniądze robi się wszystko, smutny to objaw, ale prawdziwy. Przekonana jestem, iż za bolszewickie pieniądze generał został zdradzony, uprowadzony i zamordowany.

Burza śnieżna szalała we Włoszech

Ofiary w ludziach i straty miljonowe.

Zawieje śnieżne i gwałtowne burze, które w ostatnich dniach szalały nad Włochami, stały się powodem wielu wypadków śmierci.

Z pod gruzów górskiej wioski Villa di Mezzo koło Bolonii, nawiedzonej lawiną śnieżną, wydobyto dotąd 13 trupów. Ośm osób spoczywa jeszcze podobno pod gruzami ubogich domków wieśniaczych i nieuprzątniętych dotąd zwałów śniegu. 10 osób odniosło mniej lub więcej ciężkie rany. Prawie całe bydło, główny majątek mieszkańców górskiej wioski, zostało zasypane śniegiem, i uchodzi za stracone. Szkody spowodowane katastrofą lawinową idą w miljony.

W górach, koło Pinerolu 3 wieśniaków padło również ofiarą lawiny śnieżnej. Dwaj inni zdołali się jeszcze na czas wyratować. Gwałtowna burza śnieżysta szaleje nadal z niesłabnącą siłą.

Bezbożnik Ludendorff

protestuje przeciwko umieszczaniu krzyża na pomnikach wojennych.

(KAP) W kościele protestanckim w Magdeburgu odsłonięto pomnik ku czci poległych w czasie wojny światowej żołnierzy niemieckich. Organ Ludendorffa „Ludendorffs Volkswarte“, w jednym z ostatnich numerów wystąpił z gwałtownym artykułem przeciwko temu pomnikowi, odrzucając go z dwóch względów: dlatego, że przedstawieni na nim żołnierze nie są jakoby Germanami, lecz Słowianami, i, co jest znamienniejsze, dlatego, że na pomniku umieszczono krzyż, dokoła którego grupuje się sześć postaci żołnierskich. „...Nie w imię krzyża ginęli Niemcy — pisze organ b. wodza armji niemieckiej z czasów wojny światowej — lecz w imię żywotnej jedności narodowej, której zewnętrznie już doczekali, a która znów może powstać tylko przez jedność krwi, kultury i ekonomji“.

Nienawiść Ludendorffa do chrześcijan a zwłaszcza do katolików jest już powszechnie znana. Teraz spotykamy się z nowym jej objawem patologicznym.

Z państwa papieskiego.

Zgon kardynała.

W Rzymie zmarł kardynał Carlo Perosi.

Inwestycje kolejowe Citta del Vaticano.

Wiadukt, łączący nową linję kolejową papieską ze stacją kolejową rzymską jest na ukończeniu. Osiem arkad szerokości 15 mtr. i 30 cm., dzieli się na dwie grupy po cztery arkady, przedzielone szerokim pylonem podstawowym. Po obu stronach arkad widnieją herby sabaudzkie, i wiązka rózek liktorskich po bokach, a w środku herb Piusa XI. Do budowy użyto cegieł najlepszego gatunku kamienia trawertyńskiego, z którego są zbudowane prawie wszystkie pałace rzymskie.

Stolica Apostolska nie idzie na kompromis, lecz żąda bezwzględnego posłuchu.

Wiadomości, rozpowszechniane ostatnio przez rząd sowiecki o rzekomych rokowaniach Watykanu z Moskwą o zawarcie konkordatu są pozbawione wszelkich podstaw i z gruntu fałszywe. Wiadomości te zostały opublikowane przez prasę zagraniczną i wynika z nich, że w r. 1927 stolica apostolska starała się jakoby o dojście do porozumienia z sowietami i o uznanie oficjalne kościoła katolickiego przez rząd moskiewski. Stolica Apostolska nigdy tego rodzaju kroków nie czyniła, protestując stale przeciw prześladowaniu nietylko katolików, lecz wogóle religji na terenie sowietów. Protesty są zarejestrowane w historji dyplomatycznej świata w ciągu ostatnich lat. Stolica Apostolska nie traktuje i nie może traktować z państwem, które nie uznaje wolności wyznania religijnego.

Uchwała młodzieży akademickiej

w sprawie prześladowań religijnych w Rosji Sowieckiej.

(KAP) W sprawie listu Ojca św. do kardynała Pompili młodzież akademicka powzięła następującą uchwałę:

„W związku z orędziem Ojca św. młodzież akademicka, zebrana w dniu 23 bm. na walnem zebraniu studentów Uniwersytetu Warszawskiego, składa hołd bojownikom za wiarę Chrystusową w Rosji sowieckiej i uroczyście deklaruje wytężyć wszystkie swe siły do walki z komunizmem w myśl wskazań Stolicy Apostolskiej.“

Obrazki z manifestacji morskiej w Gdyni.

Kurkowe Bractwa Strzeleckie z Gdyni i Wejherowa pod przewodnictwem p. Bednarskiego z Gdyni.

Cztery korporacje studentów polskich z Gdańska.

Dekoracja komisarjatu Policji Państwowej w Gdyni.

Z WIELKOPOLSKI i POMORZA

Nadzór sądowy nad Bankiem Przemysłowców

Z Poznania donoszą: W ub. środę odbyło się zebranie wierzycieli Banku Przemysłowców zwołane przez sąd w celu zadecydowania o dalszych losach tej placówki.

Po odczytaniu opinji rzeczoznawcy o stanie bilansowym Banku, z której wynikało, że pretensje wierzycieli są w zupełności zabezpieczone i pozostanie po pokryciu pasywów jeszcze pewna nadwyżka, sąd i zebrani postanowili poddać Bank pod nadzór sądowy, który powierzono pp. Andrzejowi Thielowi i Schmidtowi

Poza tem utworzył się komitet wierzycieli w osobach pp. dyr. St. Kucharskiego, dyr. H. Nowaka, mec. dr. Piechockiego, dyr. K. Dziembowskiego i mec. Gidyńskiego.

TRYSZCZYN. Kradzież. W nocy z 24 na 25 lutego nieujawnieni dotąd sprawcy włamali się do stajni p. Latosa z Tryszczyna i skradli trzy konie, z którymi ulotnili się, niepostrzeżeni przez nikogo. Energiczne śledztwo w toku.

OSIELSKO. Zabawa karnawałowa. Tow. Powst. i Woj. wspólnie z Tow. śpiewu Św. Cecylji z Osielska urządza w niedzielę, dn. 2 marca w sali p. Gontarskiego wielką zabawę karnawałową, połączoną z różnemi niespodziankami. Czysty zysk przeznacza się na cele oświatowe. Początek o godz. 6 wiecz. Uprasza się obywatelstwo Osielska i okolicy o liczne przybycie.

Koronowo.

Osobiste. W ub. wtorek, w kościele pokląsztornym pobłogosławił ks. prob. Zelewski związek małżeński pomiędzy p. Heleną Warszawską, córką powszechnie znanego kupca p. Leona W., a p. Bolesławem Czapem, przemysłowcem z Gdyni. Młodej parze „Szczęść Boże".

Zjazd delegatów Tow. Powst. i Woj. obwodu koronowskiego, odbędzie się w niedzielę, dn. 2 marca o godz. 14, w lokalu p. Gollnikowej w Koronowie. Ze względu na ważność obrad pożądanem jest, by każda placówka tut. obwodu zastąpioną była przez swych delegatów.

Napad w biały dzień. Dn. 25 lutego około południa, na idącą szosą do Koronowa p. Maćkowską z Więzowna napadł pewien osobnik, usiłując zabrać jej torebkę, w której znajdowały się pieniądze. Dzięki temu, że właśnie w tej chwili nadchodzili przechodnie a napadnięta poczęła wołać o pomoc, napastnik zbiegł w kierunku Więzowna.

Barcin.

Walne roczne zebranie Zw. Inwalidów Woj. zagaił zastępca prezesa p. Sobczak, oddając przewodnictwo p. Dembowskiemu. Po sprawozdaniach poszczególnych członków udzielono staremu zarządowi absolutorjum. W skład nowego zarządu weszli nast. pp.: prezes Safian, sekretarz Kopczyński, skarbnik Tad. Reinke, komisja rewizyjna pp. Mulżyński, Marciniak i Banaś, do pocztu sztandarowego pp.: Mulżyński, Lewandowski i Ruciński.

Wieczorek karnawałowy nauczycielstwa z Barcina i okolicy, który odbył się w sali p. Orchowskiego, cieszył się dużem powodzeniem. Ochoczo bawiono się do rana.

Tow. śpiewu „Halka" urządza w niedzielę, 2 marca w sali p. Klettkego wielki bal maskowy. Początek o godz. 19,30.

Strzelno.

Osobiste. Starosta Baranowski powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urzędowanie z dniem 25 lutego br.

Roczne walne zebranie Hallerczyków odbędzie się w niedzielę, dn. 2 marca o godz. 14 w lokalu zebrań p. Powałowskiej, przy ul. Inowrocławskiej.

Zabawa karnawałowa Straży Pożarnej. Na zakończenie karnawału odbędzie się w sobotę dn. 1 marca w sali p. Piątkowskiego wielki bal maskowy, urządzony przez Ochotniczą Straż Pożarną.

Przedstawienie Ochotniczej Straży Pożarnej. W ub. niedzielę odegrano w sali p. Piątkowskiego wodewil Krumłowskiego p. t. „Białe fartuszki". Licznie zebrana publiczność darzyła amatorów hucznemi oklaskami. Po przedstawieniu podziękował naczelnik p. Piątkowski publiczności za tak liczne przybycie. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna.

Z walnego zebrania Robotników Kat. Walne zebranie, które odbyło się dn. 23 bm. dokonało wyboru nowego zarządu. Prezesem został p. Porada, wiceprezesem p. Malinowski, sekretarzem p. Pawlikowski, zastępcą p. Skonieczny, skarbnikiem p. Kaźmierczak, gospodarzem p. Sulinowski. Na zebraniu tem obecni byli ks. prałat Czechowski i ks. wikary Wasiela.

ŁOCHOWO. Przedstawienie amatorskie. Tow. Powst. i Woj. urządza w dn. 2 marca przedstawienie amatorskie oraz zabawę taneczną z niespodziankami, w sali p. Bettina w Łochowie. Początek o godz. 18.

ŁĘGNOWO. Odznaczeni. Odznaką frontu pomorskiego odznaczeni zostali nast. pp.: Rybicki Karol, Rybicki Maksymiljan i Kaczmarek Franciszek, członkowie Tow. Powst. i Woj.

Zabawa karnawałowa. Tow. Powst. i Woj. urządza dnia 2 marca zabawę maskową z przedstawieniem amatorskiem w sali p. Dzierżawskiego przy ul. Toruńskiej 64, na którą jak najuprzejmiej zaprasza się obywateli.

Rozszarpana przez wał transmisyjny.

Z Ostrowa donoszą: W Psarach, pow. ostrowskiego, podczas składania słomy na strych obory, na którym był umieszczony wał transmisyjny, łączący 2 sieczkarki, pracująca tam Pawlikówna Helena, wskutek ciasnoty porwana została przez wał w czasie biegu. P. poniosła śmierć na miejscu. Winę powyższego wypadku ponosi obszar dworski Psary, ponieważ wał transmisyjny w czasie biegu nie był zaopatrzony w środki ochronne. Dochodzenia zostały skierowane do Sądu Okręg. w Ostrowie.

Zbrodnicza żona w Chojnicach.

Kilka pism donosi z Chojnic o nast. skandalu małżeńskim: W Chojnicach wydarzył się wypadek, który wywołał w mieście ogólną sensację. Oto przed kilku dniami żona jednego z miejscowych piekarzy, zabrawszy mężowi z kasy 12 000 zł, uciekła ze swoim kochankiem.

Ponadto celem pobrania premji asekuracyjnej po mężu, namówiła dwóch bandytów do dokonania na niego zamachu. Bandyci spowodowali katastrofę samochodu, którym jechał piekarz, na szczęście jednak wyszedł on z opresji cało.

Obu opryszków aresztowano, natomiast żona piekarza wraz z kochankiem zdołała uciec bez śladu. Policja wdrożyła poszukiwania.

Z życia pomorskiej młodzieży akademickiej.
Związek Akademickich Kół Pomorskich.

Młodzież akademicka pomorska rozrzucona jest po wszystkich wyższych uczelniach Polski; a więc w Poznaniu, Warszawie, Gdańsku, Krakowie, Lwowie i Wilnie. Wszędzie, gdzie tylko garstka studentów Pomorzan się znalazła, zaczęła ona łączyć się dla wspólnych celów. Powstają w ten sposób Akademickie Koła Pomorskie przy Uniwersytecie Poznańskim, Akad. Koło Pomorzan w Warszawie, Akad. Koło Pomorskie przy Politechnice Gdańskiej, Koło Akademików z Kresów Zachodnich we Lwowie i Koło Wielkopolan i Pomorzan w Krakowie. Wszystkie te Koła skupiają razem około 500 studentów Pomorzan.

Zadania tych Kół są: towarzyskie, naukowe i samopomocowe; praca ich jest jednaka. Z chwilą, gdzy ich działalność poczyna coraz bardziej się rozwijać, okazuje się konieczność ściślej łączności i współpracy wszystkich Kół. Odczywają one poprostu konieczność pewnego związku, o czem najlepiej świadczyć mogą zarządy poszczególnych organizacyj.

Myśl stworzenia pewnego naczelnego organu pomorskiej młodzieży akademickiej rzucona została już w roku 1923. Z inicjatywy Związku Filomatów Pomorskich odbył się dnia 19 4. 1923 r. w Toruniu zjazd delegatów organizacyj studentów pomorskich i przyjaciół akademika pomorskiego. Zjazd ten ustalił miał sposoby uzyskania pomocy materjalnej dla młodzieży. Wielkich wyników zjazd nie dał, natomiast zbliżył młodzież do starszego społeczeństwa pomorskiego.

W latach 1925—27 powstają jednak Koła Pomorskie w Warszawie, Gdańsku, Lwowie i Krakowie. Życie samo stwarza konieczność łączenia się tych Kół w piewien związek dla lepszej współpracy, gdyż bez takiego związku, Koła o wspólnych celach, o podobnej organizacji i wspólnym terenie działania (Pomorze), skazane są na niezdrową między sobą rywalizację, ze szkodą wielką dla całości. Musi więc powstać pewien organ wspólny. Organem tym ma być Związek Akademickich Kół Pomorskich z siedzibą w Toruniu. Do związku tego należałyby: Koła Pomorskie w Poznaniu, Warszawie, Gdańsku, Lwowie i Krakowie. W ten sposób Związek obejmie całą pomorską młodzież akademicką, ma być naczelnym jej organem.

Organizacja Związku jest już przygotowana. Na konferencji prezesów Kół, w dniu 26 marca 1929 r. w Toruniu, zwołanej przez Koło Pomorskie w Poznaniu, uchwalono projekt statutu Związku, jako podstawę do dalszej dyskusji. Na ponownej konferencji delegatów Kół w grudniu 1929 r. w Gdańsku ustalono ostatecznie projekt statutu. W dniu 1 marca br. ma się odbyć w Toruniu zebranie konstytucyjne Związku. Dotychczas zgłosiły już zdecydowanie swe przystąpienie do Związku Koła Pomorskie z Poznania, Warszawy, Gdańska i Krakowa. Wątpić jednak nie należy, że również Koło ze Lwowa oświadczy się za swem przystąpieniem do Związku.

Na zakończenie należy jeszcze stwierdzić, że Związek Akademicki Kół Pomorskich, w przyszłości w drodze ewolucji, przekształcić się ma na Związek Akademików Pomorzan, któryby objął wszystkich studentów, jak również wszystkich starszych akademików Pomorzan. Podobnie istnieje już Związek Akademików Górnoślązaków. Istnienie takiego ogólnego, wielkiego Związku na Pomorzu byłoby bezwzględnie wskazanem. Ten Związek Akademików Pomorzan miałby w przyszłości złączyć całą inteligencję pomorską, dla pracy narodowej, społecznej, która jest obowiązkiem naszej inteligencji w obliczu wciąż grożącego Pomorzu niebezpieczeństwa niemieckiego. K-ski.

DALWIN. Walne zebranie Tow. gimn. „Sokół" zagaił i przewodniczył prezes p. Ziółkowski, sekretarzował p. Gappa. Na zebranie powyższe przybył również sekretarz okręgowy p. Skocki z Tczewa. Sprawozdanie zdawali: prezes, sekretarz, naczelnik oraz skarbniczka. Dzięki staraniom gniazda zakupiono i poświęcono nowy sztandar. Ustępującemu zarządowi udzielono absolutorjum. Do nowego zarządu wybrano przez aklamację prezesa p. P. Słowika kier. tut. szkoły powsz., wiceprezesa p. B. Leczkowskiego naucz. z Szczerbieńcina, sekretarza p. A. Gappę naucz. z Dalwina, zast. sekretarza p. F. Laskowskiego, skarbnika p. Dziedziny, naczelnika p. L. Gołyńskiego, chorążym p. S. Laskowskiego, podchor. pp.: P. Wendta i F. Laskowskiego.

Pruszcz Bagienica.

Z Kolejowego Przysposobienia Wojskowego. Ub. niedzieli odbyło się walne zebranie Kolej. Przysp. Wojskowego, które zagaił prezes p. Bernard Kalinowski, zawiadowca stacji, witając przybyłego delegata zarządu okręgowego K. P. W. p. Biernackiego z Bydgoszczy. Sprawozdania wykazały wielki rozwój towarzystwa. Niezmordowanego w pracy na niwie społecznej prezesa p. Kalinowskiego w dowód uznania wybrano powtórnie prezesem. W skład zarządu wchodzą pp.: Jan Karwat sekretarz, Józef Czyż skarbnik, Konrad Kruża komendant, Gembala referent oświatowy.

Ku uczczeniu 10-tej rocznicy oswobodzenia odbyła się uroczysta akademja K. P. W. którą zagaił p. Kalinowski, zaś p. Woliński z Tucholi wygłosił przemówienie o polskiem morzu. Komendant P. W. kpt. Kamieński udekorował honorową odznaką Frontu Pomorskiego pp.: Kalinowskiego, Krużę, Pakulskiego i Mangiełę. Uroczystość zakończono przemówieniem ks. prob. Żelaznego.

Założono Stow. Młodzieży żeńskiej w Bagienicy z inicjatywy ks. prob. Żelaznego i kier. szkoły p. Lewandowskiego. Do zarządu wybrane zostały pp.: Elżbieta Kulówna prezeska, Agnieszka Nowakowska sekretarka, Katarzyna Borlikówna skarbniczka; patronem Stow. jest kier. szkoły Lewandowski, protektorem ks. proboszcz Żelazny.

Obchód 10-tej rocznicy wolności Pomorza wypadł bardzo okazale. Po nabożeństwie odbyła się akademja w szkole. Odznaczeni zostali orderem honorowym „Frontu Pomorskiego" pp.: ks. prob. Żelazny, kier. szkoły Iwicki, Dykier, Olszewska, Bronisław i Tadeusz Świetlik, Rudnik. Po akademji odbył się pochód towarzystw przez wieś i defilada; wieczorem zabawa taneczna.

Sześć lat więzienia za zabójstwo teścia i poranienie żony.

W ub. wtorek, dn. 25 bm. toczyła się przed trybunałem Sądu Okręgowego w Grudziądzu rozprawa przeciw kupcowi **Filipowi Cysarskiemu**, o którym swego czasu pisaliśmy, iż na ulicy Chełmińskiej w dn. 8 września 1929 roku strzelił do swego teścia Waszyńskiego i postrzelił żonę swą Melanję.

Rozprawa rozpoczęła się o godz. 11-tej przed poł. i trwała do godz. 12.20 w nocy. Przewodniczył p. wiceprezes Kornicki. W skład sędziów wchodzili p. Roszak (sędzia zawodowy), oraz 5-ciu niezawodowych i to pp.: dyr. Józef Kwaśniewski, Korzeniewski, Wł. Kulerski, Masłowski, Józef Kujawa; oskarżał prokurator p. Baszkowski, obrony podjął się adwokat p. Sokolnicki.

Wyrok zapadł o godz. 12-tej min. 5, skazując Filipa Cysarskiego za zabójstwo teścia na 5 lat ciężkiego więzienia, a za postrzelenie swej żony na 2 i pół roku więzienia, razem **na 6 lat ciężkiego więzienia.**

Walny zjazd delegatów Zw. Tow. Powstańców i Wojaków obwodu tucholskiego.

(Od własnego sprawozdawcy „Dzien. Bydg.").

W ub. niedzielę odbył się w Tucholi doroczny walny zjazd delegatów Zw. Tow. Powst. i Wojaków obwodu tucholskiego, w obecności 42 delegatów. Jedynie placówki Pamiętowo i Piastoszyn nie były reprezentowane. Pozatem byli obecni pp.: kierownik sekretarjatu Zw. Kukliński z Grudziądza, sekretarz okręgowy Szwedowski ze Starogardu, członek zarządu Związku Czesław Pacer z Tucholi, komendant okręgowy Urbański z Żalna, asesor starostwa Patyna, oraz przedstawiciel „Dziennika Bydgoskiego" i „Głosu Tucholskiego".

Marszałkiem walnego zebrania wybrano sekretarza okręgowego p. Szwedowskiego, protokół pisał p. Cibowski z Wielkiego Mędromierza, ławnikami byli pp.: Wrzesiński z Tucholi i Prochowski z Kęsowa.

Obwód liczy 743 członków, 109 członków młodzieży wojackiej, 18 placówek, z czego 15 posiada już własne sztandary. Komisja rewizyjna, składająca się z pp.: Patyny, Sommera i Makowskiego przeprowadziła rewizję ksiąg kasowych, w których żadnych braków nie znaleziono. Sekretarz okręgu p. Szwedowski wygłosił ciekawy odczyt p. t. „Przysposobienie Wojskowe w dawnych czasach i dzisiejszych". Słuchacze wynagrodzili prelegenta hucznemi oklaskami. Bardzo ciekawym i najważniejszym punktem obrad był wybór nowego zarządu, do którego powołani zostali pp.: Urbański oficer rez. z Żalna prezes, asesor starostwa Patyna z Tucholi zastępca, Ciborowski z Wielkiego Mędromierza komendant, Makowski z Cekcyna zastępca, urz. starostwa Stogowski sekretarz, urz. starostwa Rydwelski zastępca, rendant kasy miejskiej Sommer skarbnik. Zarząd dokooptuje sobie w najbliższym czasie referenta oświatowego i referenta organizacyjnego. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Wrzesiński z Tucholi, Majewski z Kęsowa i Zysnarski z Cekcyna; sąd honorowy pp.: Patyna z Tucholi, Siennicki z Ostrowa, Pieczka z Cekcyna, zast. p. Zysnarski i p. Hoppe z Cekcyna. Po dokonanych wyborach wygłosił nowy prezes wielce budujące przemówienie. Niezwykle interesująco przemawiał p. Kukliński z Grudziądza. Uczczono pamięć poległych i zmarłych bohaterów przez powstanie. Pan Makowski z Cekcyna wspomniał o 10 rocznicy oswobodzenia Pomorza i wzniósł okrzyk na cześć Rzeczypospolitej.

Z Torunia.

Nocny dyżur ma do dnia 28. bm. włącznie apteka „Pod Orłem", Rynek Staromiejski.

Z TEATRU POMORSKIEGO.

Do niedzieli, dnia 2 marca br. codziennie o godz. 20,15 ostatnie przedstawienia nowości amerykańskiej p. t. **„Rywale".**

Związek Zawodowy Niższych Funkcjonarjuszy i Pracowników Państwowych zwołuje zebranie miesięczne dnia 2 marca (w niedzielę) o godz. 12,30 do lokalu „Gospoda Cechów" ul. Sukiennicza 16.

10-lecie kolejnictwa. Dnia 1 marca odbędzie się w sali „Dworu Artusa" uroczysty obchód 10-lecia kolejnictwa pomorskiego, w którym udział weźmie minister komunikacji p. Kühn.

Jaki podatek będziemy płacili od psów. W roku 1930 ustalony został podatek od psów w nast. wysokości: za 1 psa 30 zł, za drugiego 40 zł, za każdego następnego, podlegającego opodatkowaniu 50 zł.

Zjazd przedstawicieli Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. Dnia 2 marca odbędzie się w „Dworze Artusa" zjazd przedstawicieli Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem z całego Pomorza. Wieczorem po obradach projektowana jest akademja poselska w której wziąć mają udział posłowie i senatorowie Bezp. Bloku Współpr. z Rządem oraz zaproszeni goście.

Promocja w szkole podoficerów. Dnia 22. bm. odbyło się zakończenie kursu w szkole podoficerskiej w dywizjonie pomiarów artylerji w Podgórzu. Podczas rozdania świadectw przemówił do uczestników kursu dowódca dywizjonu ppłk. Steuer Karol. Uroczystość wręczenia świadectw zakończyła się wspólną fotografją i obiadem.

Zabawa policji państwowej. Dnia 2 marca odbędzie się w sali Strzelnicy przy ulicy Przedzamcze wielka zabawa karnawałowa, zorganizowana przez Klub Sportowo-Oświatowy Policji Państwowej. Dochód przeznaczono na świetlicę P. P. w Toruniu.

Mianowania. Prokurator sądu okręgowego w Toruniu p. Wł. Chodecki mianowany został w dniach ostatnich prezesem sądu okręgowego w Toruniu. Prezesem sądu apelacyjnego w Toruniu mianowany został dotychczasowy prezes sądu okręgowego w Białymstoku p. Cezary Szyszko.

Zw. Niższych Funkcj. Państw. zwołuje zebranie miesięczne na dzień 4 marca br. godz. 6,30 wiecz. do lokalu p. Kadukowskiego, przy ulicy Kopernika 26. Zarząd.

Zw. Byłych Zawodowych Wojskowych odbył swe zebranie organizacyjne, któremu przewodniczył p. Kazimierz Jezierski, wiceprezes zarządu głównego. Do komitetu organizacyjnego jako przewodniczącego wybrano p. Szymona Wesołowskiego z Torunia ul. Moniuszki 17. Wszyscy byli zawodowi wojskowi, którzy dotychczas nie przystąpili do Związku b. zawod. wojskowych zechcą się zgłosić u p. Sz. Wesołowskiego w Toruniu ul. Moniuszki 17, który udzieli danych, dotyczących działalności Związku.

Przedstawienie amatorskie na budowę kościoła. Dnia 2 marca o godz. 3 po poł. ochronka przy ul. Lelewela urządza w sali „Eldorado" przy Szosie Chełmińskiej przedstawienie amatorskie, z którego dochód przeznacza się na budowę kościoła na Mokrem.

Koło Samopomocy przy Powiatowej Komendzie Uzupełnień w Toruniu urządza wielką zabawę karnawałową, która odbędzie się dnia 1 marca w odnowionej sali „Tivoli" przy ul. Bydgoskiej 8. Początek o godz. 8 wiecz. Wstęp za zaproszeniami, strój dowolny. Na miejscu bufet obficie zaopatrzony.

Rzemieślnicy — składajcie podania o kredyt ulgowy. Bank Gospodarstwa Krajowego zamierza przyznać za pośrednictwem Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Torunia rzemieślnikom kredyt ulgowy, spłacany w 10 ratach kwartalnych. Rzemieślnicy zamieszkujący w mieście Toruniu, którzy zamierzają korzystać z powyższego kredytu, zechcą najpóźniej do dnia 4 marca br. złożyć wnioski o pożyczkę do Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Torunia (w ratuszu). Formularze do wniosków można tamże odebrać. Rzemieślnicy, którzy mieszkają poza obrębem miasta Torunia, winni wnioski swe o pożyczki złożyć do Komunalnych Kas Powiatowych danego powiatu, względnie w większych miastach do Komunalnych Kas Miejskich.

Kwesta na budowę kościoła na Mokrem. Dnia 2. bm. odbędzie się kwesta uliczna na budowę kościoła na Mokrem, pod wezwaniem Chrystusa Króla.

Przedstawiciel Zw. Inwalidów Woj. traci mandat. W dniach ostatnich wojewódzki sąd administracyjny w Toruniu rozpatrywał sprawę ważności mandatu radnego p. Lewandowskiego, który wszedł do rady z listy nr. 4 (Blok Pracy Gospodarczej). Sąd stanął na stanowisku, że Lewandowski, jako urzędnik miejski, nie może być radnym. Wskutek powyższej decyzji inwalidzi utracili jedynego swego przedstawiciela, zasiadującego w Radzie Miejskiej. W miejsce p. Lewandowskiego wchodzi adw. Nalazek, prezes rady powiatowej Be-Be w Toruniu.

Szwedzki attaché rolniczy w Toruniu. W dniach 24 i 25 lutego bawił w Toruniu radca i attaché rolniczy przy szwedzkiem poselstwie p. W. Silfver Ujelm, urzędujący w Rydze. Przybył on do Torunia celem nawiązania stosunków rolnych między Pomorzem a Szwecją i odbył szereg konferencyj w Pom. Izbie Rolniczej z miarodajnymi czynnikami.

Kurs wychowania w zakładach opiekuńczo-wychowawczych.

Otrzymujemy z magistratu toruńskiego następujący komunikat:

Ministerjum Pracy i Opieki Społecznej organizuje VII zkolei kurs dokształcający dla czynnych wychowawców zakładów opiekuńczo wychowawczych (np. bursy, internaty, schroniska itp., lecz nie przedszkola). Kurs rozpocznie się 17 marca i trwać będzie do 21 czerwca z pięciodniową przerwą na święta Wielkiej Nocy

Kandydaci na kurs powinni posiadać odpowiednie wykształcenie ogólne, stwierdzone świadectwami szkolnemi z ukończenia conajmniej 7 klas szkoły powszechnej, lub szkoły średniej, ewentualnie z ukończenia seminarjum dla wychowawczyń przedszkolnych oraz wykazać się conajmniej czteroletnią pracą w zakładach opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży (z krótszą praktyką nikt nie może być przyjęty).

Do własnoręcznych podań kandydatów należy dołączyć: 1. Życiorys. 2. Świadectwo wykształcenia. 3. Świadectwo pracy (ile lat). 4. Fotografja.

Bliższe informacje odnośnie przedmiotów wykładanych na kursie oraz kosztów utrzymania kandydatów z Torunia udziela Magistrat. Wydz Zdrowia i Opieki Społecznej, pokój 14,

---

SAMOKLĘSKI MAŁE. Z życia Tow. Powst. i Wojaków. W niedzielę, dn. 2 marca urządza Tow. Powst. i Woj. uroczystość 11-lecia oswobodzenia Ojczyzny, połączoną z pochodem do kościoła i na cmentarz. Wieczorem odbędzie się bal maskowy w salach p. Nowaka w Turze.

KRÓLIKOWO Nadzwyczajne walne zebranie Tow. Powst. i Woj. odbędzie się w niedzielę, dn. 2 marca o godz. 15 w sali p. Kijewskiego, na które przybędzie delegat okręgu nadnoteckiego. Wszystkich członków towarzystwa uprasza się o przybycie na powyższe zebranie ze względu na bardzo ważne sprawy.

WEJHEROWO. Loterja fantowa na rzecz „Sokolni". Tow. gimn. „Sokół" w Wejherowie podaje wszystkim zainteresowanym do wiadomości, iż ciągnienie „Loterji fantowej na rzecz budowy Domu Polskiego (Sokolni) wraz z boiskiem" odroczono na dzień 16 marca br.

Chojnice.

Włamanie. Nieznani złodzieje włamali się do mieszkania p. Banachowej przy ul. Dworcowej 62 i po przeszukaniu mieszkania zabrali 2 złote pierścionki, złoty łańcuszek, 2 złote naszyjniki i 50 papierosów „Prezydent".

Posiedzenie Sejmiku Powiatowego. Dnia 12 marca odbędzie się zwyczajne posiedzenie chojnickiego sejmiku powiatowego. Na porządku obrad m. in. uchwalenie budżetu na rok 1930-31.

Zabawa zimowa „Rodziny Policyjnej". Dnia 1 marca o godz. 8 wiecz. odbędzie się w salach pp.: Januszewskiego i Engla zabawa zimowa Stow. Rodziny Policyjnej. Czysty zysk przeznacza się na biedne wdowy i sieroty po zmarłych policjantach.

Śledztwo w sprawie zabójstwa ś. p. Miesikowskiej jest na ukończeniu i w najbliższych dniach odbędzie się rozprawa sądowa. Zabójca Kaszubowski, który targnął się na własne życie, czuje się obecnie dość dobrze.

ZDECHLIN. Wesele bez pana młodego. Córka gospodarza p. St. K. zaręczyła się z bliżej nieznanym jej mężczyzną, który oświadczył się o jej rękę. Ojciec sprawił swemu przyszłemu zięciowi ślubne ubranie, kupił mu rower i dał jeszcze 400 zł na kupno różnych rzeczy. W dzień ślubu, gdy już goście się zjechali — pan młody nagle znikł; nie pokazał się więcej. Był to zwykły oszust.

Z Grudziądza.

Kalendarzyk teatralny.

Piątek, dnia 28 lutego — „Wieczór taneczny" zespołu baletowego Teatru Pomorskiego z Torunia

Sobota, dnia 1 marca — „Panienka z okienka" ceny miejsc od 50 gr do 2 zł.

Niedziela dnia 2 marca — po południu **„Noc miłości"** ceny od 40 gr do 1,60 zł; — wieczorem **„Trzej muszkieterowie"** od 80 gr do 4 zł.

„Apollo" wyświetla film p. t. **„Pat i Patachon wśród ludożerców".**

„Gryf" wyświetla film p. t. **„Biała księżna".** Pozatem bogaty nadprogram.

„Nowości" wyświetla film. p. t. **„Król dżungli".**

„Orzeł" wyświetla film p. t. **„Ostatnia maska"** i farsę p. t. **„Radża, klejnoty i morska choroba".** Wkrótce „Kobieta na księżycu".

Termin składania zeznań podatku dochodowego. Jak się dowiadujemy z Pomorskiej Izby Skarbowej, termin składania zeznań o dochodzie upływa w dniu 1 marca br. Ministerstwo Skarbu w roku bież. termin ten przesunęło na dzień 1 maja. Od dnia zatem 1 maja br. obowiązane są złożyć zeznania osoby zarówno fizyczne jak i prawne.

Bal karnawałowy w „Sokole" II. „Sokół" II. na Chełmińskiem Przedmieściu, urządza w sobotę, dnia 1 marca br. bal karnawałowy, połączony z przedstawieniem teatralnem i popisami gimnastycznemi w sali p. Derdowskiego przy ul. Chełmińskiej. Pozatem będzie wiele miłych niespodzianek. Początek o godz. 20. Maski dozwolone.

Wypadek samochodowy. W ub. wtorek najechał około godz. 17 w Małem Tarpnie samochód na parokonną furmankę gospodarza, wiozącego drzewo z lasu. Koń został zabity na miejscu. Stroskany gospodarz zapomniał zanotować numer samochodu, który natychmiast się ulotnił.

Obywatele!

Klęska bezrobocia przybrała szersze, niż zwykle rozmiary. Celem przyjścia bezrobotnym z pomocą uruchomił Magistrat prace doraźne, by umożliwić im nabycie najpotrzebniejszych artykułów żywnościowych.

Celem zebrania pieniędzy na fundusz dla zatrudnienia bezrobotnych, rozsprzedaje się w biurach Magistratu, kinach, teatrze, w kawiarniach i restauracjach **znaczki po 10 groszy.**

Zwracamy się do wszystkich z gorącym apelem, by mając na uwadze ciężkie położenie rzesz bezrobotnych, przy każdej okazji w te znaczki się zaopatrywali.

Grudziądz, w styczniu 1930 r.

Magistrat:
(—) Włodek, prezydent miasta.
Miejska Komisja Opieki Społecznej:
(—) Lipowski, przewodniczący.

Oszustwo czy kradzież? W ub. wtorek dnia 25. bm. w godzinach wieczornych przywieziono do szpitala miejskiego człowieka ze złamaną ręką niej. Ciechanowskiego Józefa, który opowiedział nast. niesamowitą historję. Ciechanowski twierdzi, iż chciał wydzierżawić gospodarstwo w Zakuszewie pow. Grudziądz od niej. Kantora Jana i wpłacił mu a conto 1000 złotych i gdy nie mógł się doczekać przejęcia gospodarstwa wybrał się w dniu 25. bm. do Zakuszewa po swą zaliczkę lecz jej nie mógł odebrać. Aby choć w części odwetować swoją stratę, zabrał Kantorowi z chlewa krowę. Kantor zaalarmował sąsiadów, że mu krowę skradziono. Ciechanowskiego pobito i złamano mu lewą rękę. Śledztwo wyjaśni, czy Ciechanowski padł ofiarą oszustwa, czy też wybrał się na łowy — po krowę.

Najstarszy obywatel miasta Grudziądza. W środę, dnia 26. bm. obchodził swe 100-lecie urodzin obywatel m. Grudziądza p. Podwojski, zamieszkały przy ulicy Pietruszkowej 26. W dniu tym odwiedziły go liczne deputacje obywatelskie i składały mu życzenia. W imieniu prezydenta p. Włodka przybył naczelnik p. Raszkowski i złożył życzenia oraz 100 zł. Panu Podwojskiemu wręczono wiele podarków, jak ciepłą odzież, żywność oraz gotówkę. Solenizant czuje się zdrów i cieszy się ze wszystkiego.

Napad na ulicy. W ub. niedzielę około godz. 21 napadło na placu 23 Stycznia kilku łobuzów na p. Gbyrek, której wyrwano torebkę Rabusiów przytrzymano i oddano w ręce policji. Sprawcą napadu jest znany policji niej. Jan Kowalski, zam. przy Drodze Łąkowej, który do pomocy wziął sobie dwóch małoletnich chłopców.

Do gniazd sokolich III okręgu

Dzielnicy Pomorskiej.

Roczny zjazd Rady Okręgowej odbędzie się w Grudziądzu, dnia 9 marca o godz. 10 przed południem w lokalu p. Jana Kellasa ul. Wybickiego 42.

Porządek obrad: Zagajenie i stwierdzenie obecnych. Odczytanie protokółu z ostatniej Rady Okręgowej. Sprawozdanie zarządu a) prezesa, b) sekretarza, c) skarbnika, d) naczelnika, e) komisji rewizyjnej i t. p. Wybór uzupełniający ⅓ ustępujących członków zarządu. Wybór przedstawicieli okręgu do zarządu Dzielnicy i Związku. Zatwierdzenie zlotu okręgowego. Wnioski. Wolne głosy. Wyznaczenie miejsca następnej Rady Okręgowej. Zakończenie.

Kalendarzyk zebrań Ch. Z. Z. obwodu Grudziądz.

Filja Przemysłu i Handlu Ch. Z. Z. w Grudziądzu, plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 4 marca w sekretarjacie ulica Groblowa 5.

* * *

Filja Wydziału V. Ch. Z. Z. w Grudziądzu miesięczne zebranie odbędzie się w środę, dnia 5 marca w sekretarjacie.

* * *

Filja Techniczna Ch. Z. Z. w Grudziądzu, miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 6 marca w sekretarjacie.

* * *

Filja Stolarzy Ch. Z. Z. w Grudziądzu, zebranie odbędzie się w piątek dnia 7 marca w sekretarjacie, ul. Groblowa 5.

* * *

Ze względu na załatwienie ważnych spraw na powyższych zebraniach, uprasza się o liczne przybycie członków i sympatyków.

Sekretarjat obwodowy.

Z ekwilibrystyki klubu Bebe.

Wieża Bebel.

KRONIKA

Bydgoszcz, dnia 28 lutego 1930 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Romana op., Rufina m.
Jutro: Albina b. w., Antoniny m.
Wschód słońca: godz 6,52.
Zachód słońca: godz. 17,34.

DYŻURY APTEK:

Od 24 lutego do 2 marca dyżurują:
1) **Apteka Centralna,** ul. Gdańska 19.
2) **Apteka pod Lwem,** (Okole).

— **Muzeum Miejskie** przy Starym Rynku otwarte codziennie od 10 4, w niedzielę od 11 2. Obecnie w Muzeum „I. wystawa artystek polskich".

— **Bibljoteka Miejska** (Stary Rynek im Marsz. Piłsudskiego 1) otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz 9–14 i od 17 20 Pracownia Naukowa i Czytelnia pism codziennie od 10 13 i od 17–20. Wypożyczalnia codziennie od godz. 11–13½ i od 17 18.45.

— **Bibljoteka Ludowa** (Jana Kazimierza nr. 9). Wypożyczalnia otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od 12–13, ponadto w poniedziałki, środy, czwartki i piątki od 17–19, w wtorki i soboty od 15–19.

TEATR MIEJSKI.

W sobotę premjera dawno oczekiwanej operetki w 3 aktach Lebara **„Frasquita"**, która przeszła tryumfalnie przez wszystkie sceny świata, zdobywając wszędzie rekordowe powodzenie. Piękna i barwna muzyka, poparta dowcipną akcją pełną humoru i przekomicznych sytuacyj, zapowiada wiele miłych wrażeń artystycznych. Obsada pierwszorzędna, a więc pp.: Przestrzelska (Frasquita), Wańska, Kopijowska, Laskowski (Armand), Olędzki, Morozowicz, Koczyrkiewicz, Klejer, Andrzejewski, Pill, Bujakiewicz, Makowski i Józefowicz reżyser sztuki. Wieczór urozmaicą efektowne tańce hiszpańskie w wykonaniu baletmistrza Morawskiego i primabaleriny Góreckiej, oraz corps de baletu. Kierownictwo muzyczne spoczywa w doświadczonych rękach kapelmistrza Turkiewicza. Chóry przygotował p. Kowalik. Nowe dekoracje wykonał art. mal. Krassowski.

W niedzielę popołudniu po cenach zniżonych piękne widowisko ze śpiewami i tańcami p. t. „Krakowiacy i Górale".

Pisaliśmy niedawno, że pewna grupa sanatorów jest z pana Bartla niezadowolona. Ich zdaniem pan Bartel popełnił dwa błędy Nie powinien był opuszczać Lwowa. A uczyniwszy to, jako następca pana Świtalskiego trwoni cały zapas siły, powagi i autorytetu, nagromadzony przez swego poprzednika Zamiast z trybuny odczytowej grzmieć na Sejm, woli w tym Sejmie spędzać pracowite dnie Zamiast grozić — konferuje. Zamiast strzelać – buduje jakieś mosty. Wogóle on sam, i ludzie, jakich sobie dobrał, są za spokojni, za ustępliwi.

Niektórzy sanatorzy są tem do żywego zaniepokojeni. To też „przestrzegają i malują straszne skutki takich ustępstw" Już prawie zaczynają uroczyście obmywać ręce Jeszcze Sejm jak Sejm Niech sobie myśli, że zwycięża Ale co powie kraj?

Prof. Bartel jest widocznie laikiem w polityce. Uprawia jakiś zabójczy romantyzm gdy przecież najłatwiej byłoby — rozpędzić i zlikwidować. Pysznym jest „Kurjer Poranny", gdy pisze, że

„jest to jedyny ton i styl, jakim rząd powinien przemawiać w obronie swego stanowiska, nietylko w rzeczach wielkich ale i małych, bo niema rzeczy takiej małej, choć ważnej, któraby nie mogła pociągnąć za sobą wielkich następstw".

Pisząc dalej w ten deseń zapewnia Sanacja, że „społeczeństwo nie chce kompromisu nie chce porozumienia, które byłyby jednoznaczne z porażką głównej idei „Rewolucji Majowej".

Czytelnicy nasi najlepiej sami sobie odpowiedzą, ile życiowej i politycznej prawdy mieści się w tych sanacyjnych wywodach!

— **Srebrne gody.** W dniu 26 bm. obchodził długoletni członek Kat. Tow. Rob. Polskich przy Farze Władysław Piekarski wraz ze swą małżonką Anną srebrne gody pożycia małżeńskiego. Szanownym Jubilatom zasyłamy serdeczne życzenia na dalszą drogę życia.

— **Osobiste.** We wtorek, 25 bm. odbył się w Kruszwicy ślub znanego w Bydgoszczy obywatela p. Kazimierza Kujawskiego z panną Wandą Szeliżanką, córką zacnej rodziny p. Szeligów w Kruszwicy. Aktu ślubu udzielił nowożeńcom prałat Schoenborn i to poraz pierwszy w nowo-wybudowanej kaplicy. Jaką sympatją cieszy się młoda para świadczych fakt, iż otrzymali blisko 400 telegramów gratulacyjnych. Licznych gości podejmowali staropolskim zwyczajem państwo Szeligowie. — Młodej Parze życzymy wszelkiej pomyślności na dalszej drodze życia.

— **Ślub.** Dnia 26 lutego odbył się w kościele parafjalnym w Sadkach ślub radcy Magistratu bydgoskiego Henryka Hańczewskiego z panną Julją Płaczkówną, córką obywatela ziemskiego ze Sadek w powiecie wyrzyskim. Nowożeńcom Szczęść Boże!

— **Brat marszałka Józefa Piłsudskiego,** poseł Jan Piłsudski z Ziemi Wileńskiej, przyjeżdża jutro, w sobotę do Bydgoszczy — na zaproszenie miejscowego oddziału Związku Legjonistów. Poseł Jan Piłsudski wygłosi o godz. 6-tej w auli Państw. Szkoły Przemysłowej odczyt.

— **Wystawa kilimów, płócien ludowych i robót ręcznych.** Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet urządza dnia 1, 2 i 3 kwietnia br. wystawę kilimów, płócien ludowych oraz robót ręcznych. Panie, które chciałyby wziąć udział w wystawie, proszone są o przybycie do sekretarjatu ul. Jagiellońska 27 pokój 46, w poniedziałki i piątki od godz. 18 do 19.

Oświadczenie w sprawie bezrobotnych

Ponieważ do redakcji naszej zgłaszają się bezrobotni z prośbą o udzielenie im zapomóg ze zbiórki łańcuszkowej, przeto oświadczamy, że redakcja wszystkie złożone z tego tytułu u niej pieniądze odsyła do Miejskiej Kasy Oszczędności do dyspozycji Pana Prezydenta Miasta względnie do dyspozycji Opieki Społecznej. Tam też bezrobotni po zapomogi zgłaszać się powinni. Redakcja nasza pieniędzmi tymi nie dysponuje i bezwarunkowo nikomu zasiłków nie wypłaca.

Bydgoszcz, 28 lutego 1930.
REDAKCJA
„DZIENNIKA BYDGOSKIEGO".

Rolnicy organizujcie się w kółkach rolniczych!
Ze zjazdu członków Powiatowego Oddziału Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych w Bydgoszczy.

Nie wszyscy rolnicy zdają sobie należycie sprawę z tego, jak wielką rolę odgrywa na zachodnich ziemiach Polski potężna organizacja Kółek Rolniczych. Złagodzenie ciężkiego kryzysu rolniczego mogłoby nastąpić, gdyby każdy rolnik zapisał się na członka Kółka Rolniczego, prędzej bowiem rząd liczyć się musi ze zwartą siłą organizacyjną i wysuniętemi przez nią postulatami. Korzyści dla poszczególnego rolnika, płacącego wzamian bardzo niskie składki, są niesłychanie wielkie. Zjazd środowy w sali restauracji „pod Lwem" wykazał, z jak niezwykłą energją pracują zasłużony prezes powiatowy p. dyr. Tadeusz Raczkowski oraz sekretarz p. Perlik dla dobra swych członków z całego powiatu.

Po nabożeństwie w kościele Klarysek odbyło się nasamprzód zebranie delegatów, celem dokonania wyboru siedmiu członków do Rady Powiatowej Oddziału Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych. Przy głosowaniu na osoby otrzymali większość głosów i weszli do Rady Powiatowej na lat 3 następujący pp.: inż. Markowski Bolesław — Nieciszewo, ks. prob. Hamerski — Wtelno, C[illegible]ski Walenty — Jarużyn, Stachowicz Bronisław — Wierzchucin Król., Kubera Andrzej — Ślesin, Wojtanowski Izydor — Kruszyniec i Dudziński Juljusz — Gościeradz. Na zastępców wybrano pp.: Żmudziński Jan — Dobrcz, Ziętak Franciszek — Salno, Gilewski Ignacy — Aleksandrowo, Górski Leon — Wiskitno, Konieczny Franciszek — Kazin, Sukowski Marceli Kruszyn i Baumgart Roman — Okole. Sprawowanie urzędu członka Rady Powiatowej jest honorowe, tak, że za sprawowanie tych funkcyj wynagrodzenia się nie otrzymuje.

Na zjazd wojewódzki do Poznania, który się odbędzie w dniach 26 i 27 marca, wydelegowano pp. dyr. Raczkowskiego, Bernarda Barlika — Mały Łąck, Jana Tuleję — Osielsko, ks. prob. Hamerskiego — Wtelno, Juljusza Dudzińskiego — Gościeradz, Romualda Reichelta — Rupienica, Mieczysława Letkiego — Tryszczyn, Izydora Wojtanowskiego — Kruszyniec, hr. Bnińskiego — Jachcice i Kuberę z Ślesina.

Po tem zebraniu delegatów odbyło się roczne walne zebranie powiatowe dla wszystkich członków Kółek Rolniczych powiatu bydgoskiego. Na sali było przeszło 300 osób.

Po zagajeniu i powitaniu przedstawicieli władz, „Dziennika Bydgoskiego" i Banku Ludowego oraz B-ku Związku Spółek Zarobkowych przez prezesa powiatowego p. dyr. Raczkowskiego, przystąpiono do składania sprawozdania z całorocznej działalności. Przewodniczył p. Żychliński z Kusowa. Jak już wspomnieliśmy, rozwój Kółek rolniczych w powiecie bydgoskim w ubiegłym roku dzięki niezwykle [illegible] działalności zarządu, był wspaniały i obecnie znajdują się w powiecie 23 kółka rolnicze z liczbą przeszło tysiąca członków [illegible] sprawozdawcza była bardzo wydatna: za[illegible] i przeprowadzono z wynikiem po[illegible] cały szereg spraw podatkowych i kredytowych. Wielki nacisk kładł p. prezes Raczkowski na oświatę, jako głównej podstawy dobrobytu państwa: urządzono różne kursy rolnicze, bibljoteki, wygłoszono 97 aktualnych referatów i t. p. W urzędach państwowych i samorządowych odbyto szereg konferencyj, dotyczących spraw ogółu członków. M. in. urządzono wielką wycieczkę na P. W. K., wystarano się o subwencję dla członków na zakup stadników, wysłano memorjały do władz i t. p. Sprawozdanie prezesa p. dyr. Raczkowskiego oraz sekretarza p. Perlika przyjęto burzą oklasków.

Następnie kierownik wydziału prawnego W. T. K. R. p. Labijak z Poznania wygłosił niezwykle ciekawy referat o sprawach podatkowych. Narzekał w swym referacie na nierównomierne rozłożenie podatków, pozatem zwrócił uwagę na konieczność zaprowadzenia rachunkowości, celem uniknięcia niesprawiedliwego rozmiaru podatku dochodowego.

Następny referat wygłosił p. Rzadkowski o przysposobieniu rolniczem, młodzieży i o kierunkach rolniczych.

Dyskusja nad referatami była bardzo rzeczowa. Na tem porządek obrad został wyczerpany.

Jeszcze raz apelujemy do rolników, ażeby w własnym interesie wstępowały do Kółek Rolniczych, gdyż tylko w ten sposób wywalczą sobie lepszą przyszłość.

— **Egzamin na rachmistrzów i kasjerów miejskich.** Do szkół, kursów i instytutów przygotowujących kadry pracowników do samorządów przybywa w ostatnich czasach Jarosław. Jarosławska 4-kl. średnia szkoła handlowa uwzględnia w swoim specjalnym programie nauki dział wiadomości samorządowych i na najwyższym kursie specjalizuje swych uczniów m. in. na przyszłych urzędników rachunkowych po magistratach. Z inicjatywy i za poparciem jarosławskiego Wydziału powiatowego złożyła w dn. 29 stycznia br. grupa absolwentów tejże szkoły egzamin kwalifikacyjny na kasjerów i rachmistrzów miejskich przed lwowską Komisją egzaminacyjną Tymcz. Wydziału Samorządowego w liczbie 30 kandydatów obojga płci.

— **Misja wojskowa francuska** zaofiarowała się z interesującym wykładem na temat wielkiej wojny, który będzie ilustrowany filmami dającemi przejrzysty obraz sytuacyj i posunięć pojedyńczych oddziałów armij koalicyjnych i nieprzyjacielskich na froncie zachodnim. Filmy te, opracowane pod kierownictwem sztabu generalnego francuskiego są własnością franc. ministerstwa wojny w Paryżu, a obecnie na krótki czas oddane do dyspozycji **Wojskowej Misji w Warszawie.** Wykład w języku francuskim wygłosi p. major **Duchon w poniedziałek dnia 3 marca br.** o godz. 8 wieczorem w kinie szkolnem t. j. w męskiej szkole wydziałowej przy ulicy Konarskiego 7. Nie wątpimy, że wykład ten, który zainteresuje w pierwszym rzędzie sfery wojskowe, przyciągnie również i liczne rzesze publiczności cywilnej.

— **Jubileusz firmy Max Pomerenke.** W dniu wczorajszym obchodziła zaszczytnie znana bydgoska fabryka wyrobów bednarskich Max Pomerenke **75-lecie istnienia.** Z powodu zgonu właściciela firmy (przed 4 miesiącami) odstąpiono od oficjalnych uroczystości, ograniczając się jedynie do uczczenia historycznej w dziejach tejże firmy chwili, do obchodu w ściślem gronie pracowników. Każdy z pracowników otrzymał upominek pieniężny, a na biednych bezrobotnych spadkobiercy ofiarowali 100 złotych. Fabryka beczek i wyrobów bednarskich Max Pomerenke przy ulicy Dworcowej nr. 14, zatrudnia fachowców wykwalifikowanych, którzy pracują w tej firmie od dziesiątków lat. Firmie-jubilatce życzymy nadal powodzenia.

— **Zw. Właścicieli Nieruchomości** zwołuje swe miesięczne zebranie w dn. 3 marca w lokalu „Pod Lwem" (dawn. Ognisko) o godz. 7 wiecz. Na porządku obrad bardzo aktualny referat. O liczne przybycie członków i wprowadzonych przez nich gości uprasza zarząd. Przyjmuje się również na miejscu zapisy nowych członków.

— **Ujęty za sprzeniewierzenie.** Za sprzeniewierzenie 200 zł na szkodę Kazimiery Rychlewskiej, zamieszkałej przy ulicy Gdańskiej 152, ujęto posłańca p. R., niejakiego E. M., który pieniądze te otrzymał dla załatwienia pewnego rachunku. Część pieniędzy odebrano mu, część jednak zdołał już przetrwonić.

Komitet uczczenia Marji Skłodowskiej-Curie w Bydgoszczy.

Z inicjatywy Oddziału Bydgoskiego Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, odbyło się dnia 22 lutego zebranie przedstawicielek różnych organizacyj kobiecych. Zebranie to zagaiła p. Polaszkowa, prosząc na przewodniczącą p. dr. Chrząszczewską, a na sekretarkę p. Żmigrodzką.

P. Polniaszkowa w zagajeniu przedstawiła zebranym cel, w jakim Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet zaprosił przedstawicielki różnych organizacyj. Jako przykład podała zebranie, które się odbyło w listopadzie ub. roku w Ratuszu warszawskim. Na zebraniu tem, zwołanem również przez Związek Pracy Obyw. Kobiet stworzyły różne organizacje kobiece bez różnicy poglądów politycznych komitet obchodu imienin Marji Skłodowskiej-Curie. W dn. 8. XII. ub. r. w dniu imienin wielkiej uczonej odbyły się odczyty i pogadanki. Jednocześnie przystąpiono do zbierania brakujących funduszów na ukończenie budowy Instytutu Radowego im. Marji Skłodowskiej-Curie.

P. Polniaszkowa zaproponowała stworzenie podobnego komitetu na terenie Bydgoszczy, który też, choc w skromnej części przysporzyłby dochodu na ukończenie Instytutu. Byłoby to jednocześnie wyrazem czci i wdzięczności dla wielkiej Polki, której tyle cała ludzkość, a w szczególności Polska zawdzięcza.

Propozycję tę przyjęto jednogłośnie. Po dyskusji postanowiono nowo powstający komitet nazwać Komitetem Uczczenia Marji Skłodowskiej-Curie. Następnie przystąpiono do wyborów zarządu, w skład którego weszły: jako przewodnicząca p. dr. Chrząszczewska, I. wiceprzewodnicząca p. Pomazańska, II. wiceprzew. p. Stabrowska, na sekretarkę wybrano p. Fryhlingową, zast. sekretarki przedstawicielkę „Białego Krzyża", na skarbniczkę przedstawicielkę „Rodziny Wojskowej". Do komisji rewizyjnej weszły pp.: Winklerowa, Czerska — przedstawicielka Koła Pań przy Stow. Techników, oraz p. Sągajłło — przedstawicielka Izby Kontroli Rachunkowej.

Na bezrobotnych.

Klasa VIb Szkoły Wydz. Męskiej 5 zł klaniając się sympatycznym koleżankom z klasy VIb Szkoły Wydz. Żeńskiej.

Orkiestra Kina „Kristal" 15 zł grając marsza proszalnego do orkiestry kina „Paw", „Nowości" i „Oko".

Ogólny Związek Podoficerów Rezerwy, koło Bydgoszcz, składa 10 zł i wzywa do dalszej ofiary 1) Związek Oficerów Rezerwy, koło Bydgoszcz, i 2) Zarząd Główny Związku b. Zawodowych.

P. Fr. Gieremek 5 zł. Prosi p. Wł. Kutę.

P. R. Zieliński 5 zł. P. Tomasz Sarbiński jako następca.

P. Janina Berendtowa 25 zł i ogląda się na delikatne paluszki pań: 1) inż. Edelmanowa, 2) Kardasiowa, 3) drowa Czablewska, 4) Liermanowa i 5) Pilińska.

Personel f-my Karol Matz 5 zł z apelem do p. Fr. Alfr. Matz.

Personel f-yCz. Borys 5 zł, zapraszając swego szefa p. Czesława Borysa.

Personel f-y O. Neuman 5 zł. F-a Żbikowski proszona o ciąg dalszy.

P. Rochon, właśc. apteki, z okazji ślubu swej córki złożył 100 zł. Nie wzywa nikogo, ale może jeszcze kto córkę zamąż wydaje?

P. Bronisława Petrasowa 5 zł i prosi w swe ślady p. Hoffmanową z Savoy.

P. Lakner Marjan, właśc. apteki zł 30. Także nie wzywa nikogo. Widocznie panowie aptekarze nie mają przyjaciół, na jakich mogliby liczyć.

Grono nauczycielskie Żeńskiej Szkoły Wydziałowej 20 zł, prosząc o kontynuowanie p. prez. Beyera wraz z gronem nauczycielskiem męskiej Szkoły św. Jana.

P. Stadie 5 zł, prosząc o to samo p. R. Jachmana.

Na końcu mała poprawka. P. Siebert zaprosił nie p. Zachowskiego tylko Jachowskiego.

— **W Żeńskiem Gimnazjum d-ra M. Wagnera,** ul. Paderewskiego 19, odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 marca między godziną 13—14½ konferencja rodzicielska, celem poinformowania rodziców o postępach uczenic w ciągu okresu III-go.

— **Drugi kurs robótek.** Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet podaje do wiadomości, że w najbliższym czasie rozpocznie się drugi kurs robót ręcznych, jak: filée, haftu białego, kolorowego, zakopiańskiego, kaszubskiego i t. p. Zapisy na powyższy kurs przyjmuje i wszelkich informacyj udziela sekretarjat ul. Jagiellońska 27 pokój 46. Również przyjmuje się w dalszym ciągu zapisy na kurs batiku i liworyzacji.

— **Zapaliły się sadze.** Dnia 25 bm. wieczorem, zapaliły się sadze w kominie, w piwnicy domu przy ulicy Dworcowej 58. Na miejsce przybyła straż pożarna, lecz nie miała już co robić, gdyż domownicy do jej przybycia ogień ugasili. Szkody minimalne.

Tegoż samego dnia o godzinie 20,30, zapaliły się sadze w kominie w domu przy ulicy Nakielskiej 8. Przybyła na miejsce straż pożarna, ogień szybko ugasiła, pastwą płomieni jednak padła część dachu wkoło komina.

— **„Podkoziołek"** Związku Pracowników Kupieckich we wtorek, 4 marca o godz. 8-ej w hotelu Lengninga przy ul. Długiej 56, na który wszystkich członków oraz wprowadzonych przez nich gości uprzejmie zaprasza zarząd.

Starostwo Grodzkie w Bydgoszczy

Postanowieniem ministra spraw wewnętrznych, zostały wydzielone z kompetencji miejscowej władzy policyjnej, to jest z Magistratu i przekazane staroście grodzkiemu następujące sprawy:

1) Sprawy utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

2) Sprawy nadzoru nad lokalami publicznemi oraz ustalenie godziny policyjnej.

3) Sprawy stowarzyszeń, zgromadzeń i wieców, sprawy widowiskowe oraz cenzury teatralnej.

4) Sprawy kwest publicznych

5) Sprawy policji kryminalnej i obyczajowej.

6) Sprawy broni oraz materjałów wybuchowych i łatwopalnych.

Pan Włodzimierz Dworakowski, starosta grodzki w Bydgoszczy, objął już urzędowanie i zajął się sprawami, należącemi bezpośrednio do jego zakresu działania. Okazał też zainteresowanie innemi dziedzinami służby państwowej, pośrednio łączącemi się z zagadnieniami starostwa, jak: policją wodną, wykonywaną w Poznańskiem przez Inspekcję Dróg Wodnych

Przy sposobności lustracji, dnia 24 bm., stanu drogi wodnej pod Bydgoszczą przez kierownika Inspekcji Dróg Wodnych, w związku z bliskiem otwarciem żeglugi, wziął również udział w objeździe p. starosta ze swoim zastępcą p. Robakowskim (b. zastępcą starosty w Strzelnie).

Uczciwa f-ma w Koronowie ofiarą niecnej intrygi.

W Koronowie od szeregu lat istniała pewna firma, której właścicielem był Bydgoszczanin, były ziemianin i zasłużony obywatel p. G. W firmie tej pracował w charakterze kierownika niejaki P., który dopuścił się sprzeniewierzenia większej sumy pieniędzy na szkodę firmy. Aby ukryć swój czyn karygodny, oraz dla innych osobistych celów, doniósł fałszywie wierzycielom tejże firmy, że właściciel ma zamiar uciec z Polski za granicę i to w najbliższym czasie; kto więc pragnie uratować jeszcze swe należności, winien postarać się o jaknajszybsze obłożenie aresztem majątku firmy, gdyż w przeciwnym razie straci wszystko. Na tę fałszywą wiadomość wśród wierzycieli powstała taka panika, że bez żadnych innych dowodów, ani też bez zasięgnięcia wiadomości u właściciela, uzyskano na podstawie złożonych w miejsce przysięgi zapewnień, tymczasowe areszty rzeczowe na cały majątek firmy Przyszli komornicy i opieczętowali wszystko, uniemożliwiając p. G. pracę, a nawet przeprowadzenie jakiejkolwiek inwentury, oraz porozumienie się z wierzycielami. Po dwóch blisko tygodniach, gdy wierzyciele przekonali się o szatańskiej kombinacji kierownika firmy, że kłamstwem było, jakoby p. G. miał zamiar uciec za granicę, starali się wejść z nim w porozumienie i nawiązać dawne stosunki. Pan G. jednak, po tak przykrem dla niego zajściu, pozostawił sprawy dalszemu, rozpoczętemu już przez wierzycieli biegowi.

Oto do czego może doprowadzić zła wola jednostki, rozsiewającej o człowieku najuczciwszym fałszywe wieści. Sprawą tą zajęły się odpowiednie czynniki.

Z walnego zebrania Bydg. Tow. Wioślarskiego.

W 10-lecie istnienia B. T. W. — Na szlaku wielkich zwycięstw i tryumfów.

W ub. czwartek odbyło się w dużej sali hotelu Lengninga walne zebranie Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego, przy udziale około 200 członków i licznych gości. Zebranie zagaił wiceprezes **W. Czaykowski,** przewodniczył członek B. T. W. **mec. Łasiński.** W wyniku przeprowadzonych wyborów prezesem został p. **Zygmunt Musiał,** I wiceprezesem **dr. Siemiątkowski,** II wiceprezesem p. **W. Czaykowski,** sekretarzem zasłużony, długoletni członek zarządu **dyr. Władysław Żewicki.**

Ważność powyższego zebrania powiększa fakt, iż zbiegło się ono z dziesięcioleciem istnienia B. T. W., które w tym okresie zdobyło ogółem 54 zwycięstw — krajowe i zagraniczne, w tem olimpijskie zwycięstwo. Wiele chwały przysporzyło B. T. W. zorganizowanie w ub. roku międzynarodowych zawodów wioślarskich.

Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w nast. numerze.

Przestroga przed oszustem.

Od pewnego czasu grasuje po różnych miejscowościach Polski, nie wyłączając Poznańskiego i Pomorza, jakiś osobnik, podający się za Dawidowicza, legitymujący się jakąś fałszywą legitymacją, wystawioną rzekomo przez komendę okręgową Związku Strzeleckiego w Warszawie. Osobnik ów obchodzi urzędy i obywatelstwo, zbierając zamówienia na dzieło p. t. „Marszałek Piłsudski o sobie", przyczem pobiera zaliczki, począwszy od 30 złotych wzwyż. Jak stwierdzono, jest to zwykły oszust przed którym ostrzega się i którego w razie napotkania należy oddać w ręce policji.

PROGRAM W KINACH.

CORSO. Dziś poraz ostatni wielki sensacyjno-awanturniczy dramat p. t. „**Córka wodza**", ilustrujący miłosne przygody comboya-żołnierza ku pięknej tancerce. W rolach głównych Nora Lane i bohaterski Fred Thomson. Nadprogram arcywesoła komedja p. t. „Stracone zachody" i „Tygodnik Paramountu".

KRISTAL. Dziś dzieje cyganki, która rozkochała w sobie księcia a wyniesiona do najwyższych godności, sięgnęła po tron rosyjski, na którym zasiadała wówczas Katarzyna II., p. t. „**Księżna Tarahanowa**". Monumentalne to dzieło sztuki filmowej (wytwórni Franco-Film. Paryż), w którem treść walczy o lepsze z bogatą wystawą, wykonano na lądzie i morzu, na specjalnie zbudowanych okrętach, z udziałem wybitnych wykonawców ról głównych: Klein-Rogge, Edyty Jehanne, Fjorda i innych. Epoka ciekawa, sceny zbiorowe i dworskie imponują świetnością i wielkością. Obraz dotychczas niegrany jeszcze w Niemczech, udało się już pozyskać Polsce. Krytyka jest zachwycona.

MARYSIEŃKA. Dziś poraz ostatni wyświetlany będzie film „Tajemnica **starego rodu**" z Jadwigą Smosarską w roli głównej.

NOWOŚCI poraz ostatni dziś wyświetla dramat p. t. „**W Belgji nic nowego**", z udziałem ujmującej Ewy Grey i Malcolma Toda.

ODRODZENIE (ul. Miedza 2) wyświetla od soboty do poniedziałku (4 bm.) wielki dramat życiowy p. t. „**Przeznaczenie**". Film ten osnuty na tle prawdziwego zdarzenia podług powieści Leo Belmonta. Treść szczególnie umoralniająca. Wszyscy winni film ten zobaczyć! Początek seansów w niedzielę o godz. 3,30, 5,20, 7 i 8,15, w dni powszednie o godz. 7.

OKO wyświetla w dalszym ciągu z wielkiem powodzeniem wspaniały dramat cyganerji p. t. „**Studentka**" w 12 aktach i występy artystyczne całego zespołu z p. Trojanowskim na czele, poraz ostatni. Od jutra występować będzie rewja warszawska „Maska".

PAW. Z powodu powodzenia, jakiem się cieszy „Ofiara przemocy" czyli „Krzyżowa droga kobiety", przedłuża się wyświetlanie obrazu do niedzieli. W obrazie grają Conrad Veidt, Herry Liedtke i Werner Krauss. Na scenie komicy Muszyńscy w swym wesołym repertuarze.

WOJSKOWE wyświetla wspaniały film p. t. „**15 minut strachu**", tryskająca humorem komedja w 10 akt. W rolach głównych: Charles Murray i George Sydney. Nadprogram komedja i tygodnik. Uwaga: W sobotę 1 bm. kino nieczynne.

Kalendarzyk zebrań Ch. Z. Z.

Ogólne zebranie wszystkich pracowników komunalnych odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 marca br. o godzinie 6.30 wieczorem w Kasynie Robotniczem, Dolina 2. Z powodu bardzo ważnych spraw, uprasza się o liczne przybycie.

Nadzwyczajne zebranie filji transportowców i kluczników odbędzie się w niedzielę, dnia 2 marca br. o godzinie 3.30 po południu w sekretarjacie, przy ul. Dworcowej 2. Z powodu bardzo ważnych spraw, będących na porządku obrad, uprasza się o liczne przybycie.

— **Poprawić niegramatycznie pisane szyldy.** Dużo jeszcze widzieć można szyldów, wypisanych tak niegramatycznie po polsku, że wołają o pomstę do nieba. I tak nap. „**przyjmuje** bielizne", „magazyn **mud**", „krafcowa" itd. Szyldy niektórych składów odznaczają się straszną polszczyzną. Nie chcemy tu wymieniać po nazwisku, ale zlitujcie się panowie i panie, każcie to czemprędzej poprawić, bo to wstyd, doprawdy, przed obcymi, którzy takie dziwolągi czytają.

— **Wyjaśnienie.** Przed kilku dniami zamieściliśmy w naszem piśmie notatkę o usiłowanem samobójstwie lokatorki domu przy ulicy Sienkiewicza, niejakiej p. S. dodając, że przyczyną samobójstwa miały być rzekomo listy anonimowe, nadsyłane jej przez jakiegoś administratora domu. Otóż stwierdzamy, że dochodzenia nie wykazały, jakoby listy takie nadsyłał p. Batke, administrator domu przy ulicy Sienkiewicza, w którym p. S. zamieszkuje, więc notatka nasza jego dotyczyć nie może.

— **Ciekawy wynalazek** zrobili kolejarze, należący do Tow. Śpiewu Kolejarzy. Skonstruowali oni **żywe organki.** Pierwsza proba udała się znakomicie. Wynalazek ten zastosowany zostanie w sobotę, 1. III. br. na balu maskowym w „Strzelnicy".

— **Nie był sprawcą kradzieży.** W n-rze 43 naszego pisma podaliśmy krótką wzmiankę o kradzieży kosza jaj z wozu gospodarza Głazika na szosie szubińskiej. Jako podejrzanego o tę kradzież policja przytrzymała niejakiego Michała A., którego jednak po skonfrontowaniu z poszkodowanym zwolniono, gdyż nie był on identycznym ze sprawcą kradzieży.

— **Magazyn bławatów Tadeusz Ferber, ul. Gdańska 38,** narożnik ul. Cieszkowskiego, urządza swój coroczny „**Biały Tydzień**" **od 1 do 26** marca, podczas którego firma ta będzie miała ceny bez konkurencji.

— **Kradzież drobiu.** W nocy z 27 na 28 bm. włamał się nieznany sprawca zapomocą rozerwania kłódki u drzwi do chlewa Aleksandra Andrzejewskiego przy ulicy Malborskiej 11 i skradł trzy kury, wartości 24 zł.

Ujęty za zgwałcenie.

Dnia 25 bm. ujęto 19-letniego E. M., który dopuścił się gwałtu na 18-letniej dziewczynie. Wyprowadził on wieczorem swoją ofiarę, z którą zapoznał się na ulicy, pod pozorem przechadzki na jedną z niezabudowanych ulic Szwederowa, gdzie siłą dokonał swego haniebnego czynu. Wypadek powyższy winien być przestrogą dla młodych dziewcząt, aby unikały przygodnych znajomości z mężczyznami i nie dawały się wyciągać na miejsca bezludne; rodzice zaś powinni pouczać o tem swoje córki.

Winowajcę aresztowano i odstawiono do więzienia sądowego.

— **Ujęto:** 1 złodzieja, 1 sutenera, 2 za sprzeniewierzenie i 5 niewiast za przekroczenia policyjno-obyczajowe.

Gdzie pożegnać karnawał?

Rozsyłamy dzisiaj wici —
Aby wszyscy do Strzelnicy
Pospieszyli w tę niedzielę,
Gdzie będzie gości wiele....

Będzie to bal nad bale
Jakich nie było w tym karnawale.

Góral, czy też Krakowianka,
Kujawiak lub łowiczanka,
Ona piękna, a on młody —
Wszyscy zdobędą nagrody!

Na to wielkie pożegnanie
Karnawału niech panowie,
Również panie przybywają
Bo „Harmonjarze" zapraszają.

A kto nie wie temu zdradzę,
Bal urządzają „Harmonji" władze —
Towarzystwa śpiewaczego
W Bydgoszczy tak znanego!

PROGRAMY RADJOFONICZNE.

SOBOTA, 1 MARCA.

16,15: Wilno. Koncert: „Pieśni polskie w pieśni i tańcu".
18,55: Poznań. „Miłość na antenie", czyli tygodniowa wygadanka akademicka.
19,30: Poznań. Koncert organowy z kościoła OO. Jezuitów.
20,00. Wiedeń. „Złoto Renu", op. Wagnera.
22,00: Warszawa. Feljeton p. t. „W stambulskiej kawiarni".

Z Bielawek.

Mieszkańcy Bielawek uskarżają się stale na brak światła i zły stan chodników, z którego to powodu mają utrudnioną łączność z miastem tak, że z nastaniem zmroku, muszą już znajdować się w domach, w obawie przed zwichnięciem nogi na złych chodnikach. Niejeden z mieszkańców pragnąłby zaspokoić swe potrzeby kulturalne, odwiedzając od czasu do czasu teatr, kino, chciałby posłuchać koncertu, odwiedzić znajomych, lecz — niestety — pozwolić sobie na to nie może z powodu braku odpowiedniej komunikacji, dobrych i pewnych chodników, oraz panujących ciemności. Zwłaszcza podczas słoty, gdy potworzą się bajora błotne, dostęp jest trudny.

Pożądanem byłoby bardzo dla mieszkańców Bielawek lepsze oświetlenie i zabrukowanie ulic, nie mówiąc już o przeprowadzeniu linji tramwajowej, któraby się bardzo przydała.

KONCERTY i ZABAWY.

— **Bal maskowy Rodziny Wojskowej.** Rodzina Wojskowa urządza dnia 1 marca w salonach Klubu Polskiego (ul. Gdańska 144) bal maskowy. Moc niespodzianek. Premjowanie najoryginalniejszych kostjumów. Karty wstępu nie są równoznaczne z biletami wstępu.

— **Z. B. Z. Wojsk. Koło Bydgoszcz** urządza 1 marca wieczorek karnawałowy w sali p. Błocha, naprzeciw sądu. Początek o godz. 9.

— **Bal karnawałowy** urządza w sobotę 1-go marca Tow. gimn. „Sokół" II. w sali p. Orczykowskiego przy ul. Saperów 10. Komitet zabawowy przygotowuje moc niespodzianek. Zaproszenia można otrzymać od zarządu „Sokoła" II. w Jachcicach.

— **Cała Bydgoszcz** wybiera się w sobotę 1 marca na wielki premjowy bal maskowy **Koła śpiewu Kolejarzy,** odbywający się w cudownie udekorowanych salach „Strzelnicy". Moc niespodzianek. 2 pierwszorzędne orkiestry.

— **Czeladź Rzemieślnicza** zaprasza na zabawę karnawałową w sobotę 1 marca w sali Wicherta („Stara Bydgoszcz"). Maski mile widziane.

— **„Sokół" V. Wilczak-Okole** urządza w sobotę 1 marca w salach p. Kocerki zabawę karnawałową, na którą zaprasza wszystkich sportowców. Zaproszenia można odebrać u prezesa Gosienieckiego, ul. Nakielska 109.

— **Zrzeszenie Adeptów Gry Filmowej** urządza w sobotę 1 marca w sali „Harmonji", ul. Marcinkowskiego 1 wieczorek koleżeński, na który serdecznie zaprasza wszystkich miłośników filmu. W czasie wieczorku filmowanie gości. Film ten wyświetlany będzie w miejscowych kinach.

— **Tow. Kult. Ośw. Kobiet im. Dąbrówki** urządza wieczorek familijny w sobotę, 1 marca, w sali „Złoty Róg" ul. Grunwaldzka 14. Początek o godz. 7. Na wieczorek ten uprzejmie zaprasza członków i sympatyków zarząd.

— **WSZYSCY W SOBOTĘ** na **bal kostjumowy „Chopina"**, w bardzo pięknie udekorowanych salach p. Kleinerta. Będzie premjowanie najpiękniejszych masek cennemi nagrodami. Przygrywać będą dwie orkiestry 62 p. p. wzmocnione i staropolskie „dudy". Wstęp tylko za zaproszeniem. Kto zaproszenia nie odebrał, niech odbierze na lekcji śpiewu dziś w piątek od godz. 19 do 21.

— **Wartościowe nagrody zdobyć można na balu maskowym Tow. śpiewu Kolejarzy.** Bal ten odbędzie się w sobotę, 1 marca w salach „Strzelnicy". Dwie orkiestry i różne niespodzianki podnoszą bal ten na poziom pierwszorzędnej imprezy karnawałowej. A więc: w sobotę wszyscy do „Strzelnicy".

Spółdzielnia osadnicza w Poznaniu zlikwidowana.

Przeprowadzone dochodzenia wykryły wiele nadużyć, za które pociągnięto dyrektorów do odpowiedzialności karnej.

Przed niedawnym czasem przyszło nam z obowiązku dziennikarskiego pisać o pewnych „nieporządkach" jakie się dzieją w Spółdzielni Osadniczej w Poznaniu. Okazało się, że rewelacje nasze były prawdziwe, bo oto przed kilku dniami władze prokuratorskie i policyjne przeprowadziły dochodzenia i rewizję w Spółdzielni, a materjał, jaki tam znalazły, był zupełnie wystarczający do **zlikwidowania Spółdzielni i pociągnięcia jej dyrektorów do odpowiedzialności karnej za uprawianie oszustw.** Tak więc tak „rzetelnie" dla dobra kraju pracująca Spółdzielnia Osadnicza w Poznaniu przestała istnieć, a dyrektorzy zasiądą na ławie oskarżonych. Do wykrycia oszukańczych manipulacyj Spółdzielni Osadniczej w Poznaniu przyczyniła się najwięcej bydgoska policja śledcza, która tak dzielnie tępi wszelkie oszustwa i kradzieże w Bydgoszczy. Zaznaczyć należy pocieszający objaw, że w ostatnich czasach liczba kradzieży i oszustw znacznie się u nas zmniejszyła.

Głosy czytelników.

O ofiarności piekarzy bydgoskich.

Wezwanie p. Zygmunta Kunkla do piekarzy, aby go naśladowali w spieszeniu z pomocą nieszczęśliwym bezrobotnym, znalazło oddźwięk u wszystkich ludzi dobrej woli, tylko jeden „majster" podał w wątpliwość szczere chęci p. Zygmunta Kunkla, zarzucając mu, iż za chleb i bułki chciałby się pewno dostać do nieba...

Poznałem p. Zygmunta Kunkla na Syberji — podczas wojny i krwawej rewolucji — jako prawdziwego dobroczyńcę. Pracował on w pewnej piekarni w Tomsku i jak tylko mógł, spieszył głodnym z pomocą. Wygnańcy z Polski i jeńcy wojenni otrzymali nieraz pieczywo od współczującego z nimi rodaka. Zawsze więc życzliwie wspominamy swego dobroczyńcę i prosimy, aby się dowcipkami samolubów nie zrażał, lecz nadal pamiętał o tych, którzy pomocy potrzebują a na pewno dobremi uczynkami swemi zaskarbi sobie niebo.

J. Miller, sybirak.

— **Ujęty za sprzeniewierzenie.** Dnia 27 bm. policja śledcza ujęła w Bydgoszczy b. urzędnika komunalnej Kasy Oszczędności w Wejherowie, Jana Jędraszyka, który na swem stanowisku urzędowem dopuścił się sprzeniewierzenia około 10 tysięcy zł na szkodę kasy. Odesłano go pod strażą do Wejherowa.

Tow. Terminatorów. Zebranie miesięczne w niedzielę 2 marca o godz. 3 po poł. w Domu Czeladzi przy ul. Zygmunta Augusta.

— **Szkoła pow. im. A. Mickiewicza,** ul. Nowogrodzka 3-4, zaprasza rodziców na wykład lekarza szkolnego d-ra Milcherta p. t. „Alkohol w życiu człowieka", który odbędzie się w niedzielę, 2 marca br. o godz. 4 popoł. w auli wymienionej szkoły. Wstęp bezpłatny.

Z życia towarzystw.

K. S. „Brda". Schadzka w sobotę o godz. 7-ej w lokalu p. Kamińskiego. Komplet I. i II. druż. pożądany z powodu niedzielnych zawodów. Zgłoszenia do rozgrywek w szachy, pingpong i bilard przyjmuje się jeszcze w sobotę.

Tow. Zjedn. Czeladzi Piekarskiej. Zebranie miesięczne w niedzielę, 2 marca o godz. 14-ej w lokalu p. Jaśniewskiej, ul. Poznańska 20.

Tow. Powst. i Woj. Bielawy-Skrzetusko. Dzisiaj w Teatrze Miejskim „Maman do wzięcia". Bilety są jeszcze do nabycia w kasie teatralnej. Czysty dochód przenaczony został na bibljotekę towarzystwa.

Baczność, szoferzy! Zebranie w sobotę, dn. 1 marca o godz. 20, w lokalu „Harmonji", ul. Marcinkowskiego.

„Sokół" konny. Zgłaszać się po zniżki teatralne do wiceprezesa.

Baczność, emerytowani robotnicy, sieroty i inwalidzi P. K. P.! Zebranie 3 marca o godz. 10-ej przed poł. u p. Mellera, Plac Piastowski.

Tow. śpiewu „Lutnia". Dziś lekcja śpiewu o godz. 8,15 wiecz.

Koło Psychologiczne zaprasza na swe posiedzenie referatowo-dyskusyjne, które odbędzie się w poniedziałek, 3 marca w szkole wydziałowej męskiej, punktualnie o godz. 20. Referat wygłosi p. Utecht na temat: „Kształcenie dzieci umysłowo upośledzonych przy szkołach pomocniczych w Austrji i Czechosłowacji" (Sprawozdanie z podróży do Wiednia i Pragi).

Tow. Hodowli Kanarków „Canaria". Roczne walne zebranie 2 marca o godz. 15 w lokalu p. Butza przy ul. Jagiellońskiej.

S. M. P. „Białych Orląt". Zebranie kółka scenicznego oddziału starszego dziś o godz. 7,30 w Domu Katolickim

S. M. P „Promyk", oddz. starszy. Zebranie zarządu w piątek, 28 lutego o godz. 7.

Zebranie Bydg. Tow. Ogrodniczego 2 marca o godz. 13, w lokalu p. Mellera.

Zebranie Tow. „Jedność" pod opieką św. Wojciecha 2 marca o godz. 15 w lokalu „Złoty Róg" ul. Grunwaldzka. Po zebraniu zabawa taneczna w sali p. Kaubego, 4 śluza).

Bydgoski Chór Męski. Lekcja śpiewu dziś w piątek o godz. 19,30 u p. Bielawskiego, ul. Szczecińska. Fidułka z tańcami 1 marca o godzinie 20 u p. Bielawskiego.

Miesięczne zebranie filji budowlanej Z. Z. P. odbędzie się 1 marca o godz. 6 w salce „3 Maja", Plac Piastowski.

K. S. „Polonia", oddz. młodzieży. Zebranie w piątek 28 lutego o godz. 19, w szkole wydziałowej męskiej.

Byli zawodowi wojskowi! Dnia 2 marca o godz. 15 odbędzie się w lokalu p. Dobrosza **w Inowrocławiu,** ul. Targowisko 1 zebranie organizacyjne byłych zawodowych wojsk. w celu utworzenia Koła Inowrocław.

Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich. Wieczorek odbędzie się 2 marca o godz. 16 u p. Mellera.

Baczność! W dniu 1 marca zebranie **filji stolarzy Z. Z. P.** w sali p. Mellera przy Placu Piastowskim 2, o godz. 7 wiecz.

Ceny podawane Izbie przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy.

Bydgoszcz dnia 27. 2. 1930 roku.

Cena za 100 kg.	od zł —do zł
Pszenica	32,00—32,50
Żyto	17,30—17,00
Jęczmień	18,50—19,00
Jęczmień browarny	22,00—23,50
Groch Folgera	00,00—00,00
Groch jadalny polny	25,00—27,00
Groch Viktorja	30,00—32,00
Owies	15,00—15,50
Otręby pszenne	16,00—00,00
Otręby żytnie	00,00—13,00

Bank Polski płacił dnia 28 lutego za:

dolary amerykańskie	8,83—8,84
funty szterlingów	43,17¾
franki szwajcarskie	171,36
franki francuskie	34,94½
marki niemieckie	211,88
guldeny gdańskie	172,64
szylingi austrjackie	125,03
liry włoskie	46,56

Ceduła urzędowa giełdy pieniężnej w Poznaniu.

POZNAŃ, dnia 27 lutego 1930 roku.

5% Pożyczka konwersyjna 51,00— 00,00
8% dolarowe listy Pozn. Ziemst. Kred. 00,00—93,50
4% listy zastaw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 000,00— 39,25
6% listy żytnie Pozn Ziem. Kred. 00,00—18,00
Dr. Roman May I em. 61,00— 00,00
„Unja" (dawniej Ventzki) I em. 00,00— 67,00
Tendencja: Utrzymana.

Giełda warszawska

dnia 27 lutego 1930.

Papiery Państwowe i obligacje

4-proc. poż. inwest.	000,00	130,50	131,00
5-proc. poż. premj. dol.	078,50	000,00	077,75
5-proc. poż. konw.	052,00	000,00	000,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	163,50—164,00
Bank Powsz. Kred.	00,00—105,00
Elektrownia w Dąbr.	50,00—000,00
Koleje dojazdowe	000,00—020,00
W. T. Węgla	000,00—050,00
Lilpop	00,00— 23,50
Starachowice	20,25— 00,00

POLECENIA

Akuszerka
Skubińska powróciła z Torunia, udziela porad przed i po porodzie. Sienkiewicza 1a. (F2792

Nowożeńcy
kupujcie meble wszelkiego rodzaju oraz leżanki, kanapy i klubowe garnitury tylko u Andrzeja Nowaka, Wełniany Rynek nr. 5/6. (3857

Fasonowanie
kapeluszy damskich i męskich Bydgoszcz, Pomorska 22/23. (16012

Drzewo
opałowe, podkłady budowlane, wagonowo dostarcza Krymski, Solec Kujawski. (4994

Wózki
dziecięce, najnowsze modele poleca fabryka wózków dziecięcych „Sport", 3 Maja 19. Tel. 7. Wykonuje reperacje. F2934

Maskowe
kostjumy wypożyczam tanio. Zduny 4, III. (F2970

Kanapy
leżanki garnitury klubowe, otomany poleca tapicernia Marszałka Focha 4, dawniej Jagiellońska. 5145

Materace
nakładki wszelkiego rodzaju poleca tapicernia Janowicz, Marszałka Focha 4, dawniej Jagiellońska (5146

SPRZEDAŻE

60 mórg
buraczanej 10 000 zł. Pogoń, Dworcowa 80. (F2896

Gospodarstwo
96 mórg ziemi pszenno-buraczanej, zabudowania masywne, z żywym i martwym inwentarzem zaraz sprzedam. Rydelek, Skarbiewo pow. bydg. st. Koronowo. 5117

Sprzedam
lub zamienię 4 morgowe gospodarstwo przy Smentowie, bardzo korzystne położenie, nadaje się dla emeryta, kolejarza itp. Można rolę przyległą dzierżawić. Oferty do filji Dz. Bydg. pod „Smentowo". F2956

Zamienię
lub sprzedam 170 mórg pod Bydgoszczą na realność. Zgł. do filji Dz. Bydg. pod „170". (F2840

Dwa
domy ogród. cena 8.500 zł, wpłaty 5.000 zł sprzeda Sokołowski, Śniadeckich nr. 40. (F2868

Dom
z wolnem mieszkaniem i 6 mórg ziemi zaraz na sprzedaż. Inowrocławska 61. F2802

Dom
z składem kolonjalnym wraz z towarem zaraz na sprzedaż. Wiad. Kulczak, Brzozowa 3. 5134

Kiosk
dobrze zaprowadzony z powodu choroby na sprzedaż. Wiadomość w Dz. Bydg. 5119

Młyn
parowy, kompletnie urządzony, przemiał 120 ctr. do tego 22 morgi roli I klasy kompletne zabudowania gospodarcze wraz z żywym i martwym inwentarzem, w bogatej okolicy, stacja, szkoła, kościół w miejscu z powodu stosunków familijnych, przy wpłacie 20—25 tys. zł natychmiast na sprzedaż. Cena według ugody. Of. do Dzien. Bydg. pod „Młyn 2". (4650

Kuźnia
dobrze zaprowadzona z narzędziami i wolnem mieszkaniem z klientelą w małem miasteczku z powodu stosunków familijnych zaraz na sprzedaż. Jan Senska, mistrz kowalski, Łobżenica. (5165

Piekarnia
do oddania z kompletnem urządzeniem, 3 pokojowe mieszkanie w najlepszym porządku w mieście na Pomorzu około 9000 mieszkańców. Cena 6500 zł Zgłosz. pod „Nr. 900" do Dz Bydg. 4995

Na sprzedaż
restauracja, bardzo dobry interes, pośrednictwo pożądane. Zgł. do filji Dz. Bydg. pod „O. M" (F2835

Maszyna
Singera bębenkowa na sprzedaż. Stary Rynek 20, II prawo. (5082

Kanapa
pluszowa za zł 55, kanapa gobelinowa za zł 35, garnitur koszykowy zł 55, leżanki fotele itp. oferuje tapicernia Chrobrego 21, podwórze. (5081

Okazyjnie
sprzedam samochód marki Chevrolet 6 cyl ndrowy. Zgł. Hetmańska 8, Wojtal, warsztat reperacyjny. (F 2716

Na sprzedaż
maszyna pończosznicza, 5 tuzinów pończoch, szory wyjazdowe. Malborska 13, Wilczak. 5058

Sypialka
nowa dębowa, pierwszorzędna 700 zł na sprzedaż. Terasy 1. 5112

Rower
męski sprzeda Wróblewski Plac Piastowski 12. F2938

Pianino
jak nowe sprzedam tanio. Sowińskiego 2, lewo. F2962

Pianino
krzyżowe sprzedam. Grunwaldzka 7ca. 5172

Wozy
z helą $3^1/_4$, $3^1/_2$ i $3^3/_4$ cal. na 2 konie oraz ciężki rolwóz na sprzedaż J. i E. Eisenack, Wąbrzeźno (Pom.). 4948

Kowalskie
narzędzia kompletne na sprzedaż, cena podług ugody. Nakło, ul. Potulicka nr. 10 c. a. (5 58

Kanarki
samczyki samiczki sprzedam tanio. J. K., Henryka Dietza 11. (5171

KUPNA

Kupię
dobrze utrzymaną maszynę do szycia. Zgł. do filji Dz. Bydg. pod „Jot". (F2937

Motocykl
używany kupi Piotrowicz Ciche Lubawskie. (5169

LEKCJE

Kurs handlowy
5-cio miesięczny na Prakt. kursach handl. Prof. Jana Hennesa, Bydgoszcz, ulica Chrobrego 7, rozpoczyna się 1-go marca br. Zapisy przyjmuje codziennie od 12-1 i 6—7. Dyrekcja. (3050

POSADY WOLNE

Poważny
bank zaangażuje zdolnych i wymownych zastępców do sprzedaży dolarówek i premjówek. Płacimy prowizję o 25% wyższą od konkurencji. Skrupulatne obliczenia prowizyjne co 15 dni. Początkujących pouczamy. Zgłoszenia Lwów, skrytka pocztowa 271. (4365

20 złotych
dziennie niętrudno zarobić lekką pracą piśmienną. Zgł. firma Carbon, Gdynia. (5124

Pierwszorzędna
marszantka może się zgłosić. Gdańska 141. (F2915

Bufetowy
dla cyrku z kaucją 3 000 zł potrzebny. Zgłoszenia: Bäcker, Pomorska 44. F2907

Szofer
potrzebny. Henryka Dietza 10. 5139

Poszukujemy
zdolnych zastępców do sprzedaży losów na raty! Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie ponad zł 4000, nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane premjówki i dolarówki przechowujemy we własnym skarbcu Niskie ceny i najlepsze prowizje, patent, P. K. P. Piszcie natychmiast: Lombardowy Bank Spółdzielczy, Lwów, Mickiewicza 4. 3912

Pomocnik
fryzjerski na wypomóżkę potrzebny. Malborska 20. 5 11

Pomocnik
kominiarski potrzebny od 1 marca. Erdmann, mistrz kominiarski, Kcynia. (5062

Kilku
stenotypistek władających językiem polskim i niemieckim poszukuję zaraz. Of. pod „Perfekt" do filji Dz. Bydg. F2732

Ucznia
z lepszej rodziny z dobremi świadectwami szkolnemi do składu bławatów poszukuje firma: J. Pilaczyński i Ska, Bydgoszcz. Gdańska 163. (Gmach Hotelu pod Orłem). (4949

Służąca
która dobrze gotuje, do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz lub od 1 marca 30. J. Fritschowa, Inowrocław, ul. Kasztelańska 23 25, tel. 170. (4986

Przychodnia
na ranne godziny może się zgłosić. Jagiellońska nr. 52, III ptr. lewo. (5114

Pokojówka
mówiąca po polsku i niemiecku i znająca nakrycie stołów potrzebna od 1. III. Restauracja, Gdańska 28 2935

Służąca
do wszystkiego, lubiąca dzieci zgłosi się Dukland, Poznańska 23. F2911

Służąca
najchętniej z wioski, czysta i rzetelna potrzebna zaraz. Szulcowa, Gdańska nr. 141, II ptr l. (F2916

Panna
do pomocy w interesie potrzebna. Sienkiewicza nr. 5 parter. F2917

Służąca F2922
potrzebna zaraz, pierwszeństwo z Kongresówki, świadectwa wymagane. Gdańska 47, III piętro.

Potrzebny
chłopiec do posyłek. Zgłoszenia w kancelarji adwokackiej, ul. Dworcowa 98, I. piętro lewo. F2904

Dziewczę
chętne i zdrowe do dzieci potrzebne. Reja 4, part F2931

Dziewczę
potrzebne. Grunwaldzka nr. 140. Siuda. 5186

Pokojowa
z dobremi świadectwami potrzebna na wieś od 1. 3. Zgł. osobiste między godz. 2—3, Zbożowy Rynek 3, II p. (5154

Kucharka
potrzebna zaraz, wymagana znajomość dobrej kuchni. Zgł. do Dzien. Bydg. pod „Zaraz". (5173

Służąca
uczciwa i porządna z dobremi świadectwami potrzebna zaraz. Marszałka Focha 14, (Jagiellońska) III ptr. lewo. (5142

Dziewczyna
młoda do domowej pracy i dziecka może się zgłosić Mączyńska, Grunwaldzka nr. 123. (5129

POSADY POSZUKUJĄ

Poszukuję
posady rządcy od 1. 4. 1930 r. na majątek nie poniżej 1000 mórg. Mam 4 letnią praktykę i dobrem świadectwem. Zgł. pod „N. P. nr. 420" do Dzien. Bydg. 5197

2 500 złotych
pożyczki za posadę magazyniera tkalni. Oferty pod „Tkalnia" do Dz. Bydg. 5163

Dam
00 zł za otrzymanie jakiejkolwiek posady. Miejscowość obojętna. Oferty do Dz. Bydg. pod „Polecony". 5113

Inteligentna
osoba w średnim wieku poszukuje posady jako gospodyni do samotnego pana. Zgł. pod „Brunetka" do filji Dz. Bydg. (F2924

Pielęgniarka
z trzyletnią praktyką i dobremi świadectwami poszukuje posady w szpitalach i to zaraz. Zgł. do Dz. Bydg. pod „Praktyka" 5166

Gospodyni
pierwszorzędna, uczciwa z dobremi świadectwami poszukuje posady. Zgł. do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Gospodyni M." (5038

Służąca
uczciwa i czysta poszukuje zaraz posady jako kucharka, obeznana z kuchnią Warszawską doskonale i posiadająca długoletnie i dobre świadectwa, może być i na wyjazd. Oferty pod „Kuchnia Warszawska" do Dz. Bydg. (5125

DZIERŻAWY

Dzierżawy
800 mórg pszenno-buraczanej ziemi, przejęcie 55.000, 300 mórg pszenno-buraczanej, Kujawy, przejęcie 45 tys. 230 mórg pszenno buraczanej przejęcie 30.000, poleca biuro Pogoń, Dworcowa 80. Znaczek na odpowiedź.

Lokal
pod warsztat poszukuję nie mniej 300 mtr. płaszczyzny z siłą i gazem. Zgłosz. do Dz. Bydg. pod „Warsztat". F2812

Ubikacje
na warsztat z zapędem elektrycznym Wiadomość u gospodarza Śniadeckich nr. 40. F2913

Dobra egzystencja!
Z powodu choroby wydzierżawię moją mleczarnię z zapędem elektrycznym, składem mleka masła i sera, przynależnem mieszkaniem i stajnią Of pod „C. D." do Dz. Bydg. 5126

Wydzierżawię
skład 2 pokoje z kuchnią, nadający się na prowadzenie każdej branży. Of. pod „J. G. 37" do agentury Dz. B. w Pakości. 5128

Piekarnia
piec patentowy za 2600 zł wydzierżawię. Sokołowski, Śniadeckich 40. (F2929

Dzierżawa
43 mórg pszennej ziemi, objęcie 4 000 zł, 10 lat. Nowakowski, Dworcowa nr. 69. F2964

MIESZKANIA

Mieszkanie
5 pokojowe we wili blisko tramwaju do wynajęcia od 1. IV. br. Łaskawe zgł. do filji Dzien Bydg. pod „Z. W. 11". F2939

Mieszkanie
w centrum 5 pokoi i kuchnia natychmiast do oddania. Of. pod „Centrum" do Dz. Bydg. 5175

Mieszkanie
pokój, kuchnia za rocznym czynszem oddam zaraz. Oferty do filji Dz. Bydg. pod „Centrum". 5141

Mieszkania F2948
1 pok. kuchnia od 1 marca, 2 pok. kuchnia, 300 zł, remont, 3, 4, 5 pok. odda „Norma", Śniadeckich 6.

Mieszkania
1, 2, 3, 4, 5, 6 pokojowe wynajmę. Nowakowski, Dworcowa 69. tel. 850. F2963

Pokój
z kuchnią za roczny czynsz zgóry wynajmę. Wiad. w Dz. Bydg. 5122

Mieszkanie
w nowych wilach przy Piotrkowskiej pokój z kuchnią, ogródek, chlew otrzyma w proccenie kto pożyczy 3000 zł zabezpieczenie hipoteczne. Of. pod „Wygoda" do Dz. Bydg. 5043

Na Okolu
3 pokoje z kuchnią oddam. Adres wskaże Dz. Bydg. 5189

POKOJE

Pokój
ładny z używaniem łazienki. Wileńska 1, I lewo. F2849

Pokój
umebl. zaraz do wynajęcia. Szczecińska 4, parter. (5060

Pokój
z utrzymaniem. Cieszkowskiego 17, III. F2936

Pokój
umebl. do wynajęcia. Wolter, 20 Stycznia 28. (F2940

Pokój
wspólny dla uczciwej panienki. Matejki 6 parter.

Pokój
dla solid. osoby. Gdańska nr. 62, part. lewo. (F2905

Pokój
umebl. od 1. III dla 2 panów do wynajęcia. Wileńska 3, III ptr. prawo. F2914

Pokój
umebl. Gdańska 52, I ptr. lewo. F2908

Wspólny
pokój do wynajęcia. Podwale 17. F2910

Pokój
umebl dla 1—2 panów do wynajęcia. Kościuszki 41, II ptr prawo. 5115

Pokój
umebl. wynajmę. Dworcowa 51, II ptr. prawo. 5137

Pokój (5135
umeblowany ładny wynajmę. Poznańska 14, I. lewo

Pokój
umebl. do wynajęcia. Ugory 4. 5133

Pokój
wynajmę dla 3. pana tanio. Grudziądzka 11. (5140

Pokój
umeblowany do wynajęcia Ossolińskich 10, III ptr. prawo. F2909

Pokój (5138
dla 2 panów. Grodzka 16, II schody w sieni, I. ptr.

Pokój
umebl. odremontowany blisko dworca, niekrępujące wejście panu (ni) wynajmę Dworcowa 31a II. (F2920

Pokój
dla 2 panów. Sienkiewicza 7, parter lewo. (F2919

Pokój
dla pana od 1-go do wynajęcia. Śniadeckich 5a, II prawo. (F2925

Pokój
umebl. do wynajęcia. Ziętek, Wełniany Rynek 4, II ptr. 5136

Pokój (F2942
dla panów. Kujawska 10.

Pokój
dla małżeństwa. Jackowskiego 23, I lewo. (F2941

Pokój
umebl. z utrzymaniem na 2 osoby. Zduny 21, III p oglądać pomiędzy 15—17 godz. (F2926

Skromny
pokój do wynajęcia. Ul. Gamma 6. (F2928

Pokój
umebl. dla rzemieślnika za 25 zł wspólny zaraz. Piotra Skargi 7, niski parter. (F2927

Wydzierżawię
pokój dla 2 panów. Dąbrowskiego 14 I ptr. lewo 5116

Pokój
dobrze umeblowany do wynajęcia. Krakowska 9, II. F2943

Pokój
umebl. dla lepszego pana wynajmę. Dworcowa 3, II prawo. (F2932

Pokój
umebl. dla lepszego pana ewentualnie z całkowitem utrzymaniem do wynajęcia. Gdańska 31—32. skład delikatesów. (F2933

Pokój
umeblowany. Toruńska 18 I. prawo. 5149

Pokój
do wynajęcia. Nowy Rynek 10, part. lewo. (5148

Pokój
z kuchnią zaraz do wynajęcia. Wiadom. w Dz. Bydg. 5174

Ładny
pokój wynajmę. Chełmińska 16. 5161

Pokój
wspólny. Przyrzecze 4, parter. 5162

Pokój
umebl. dla pana do wynajęcia. Śniadeckich 50, II prawo. 5160

Pokój
wynajmę. Kordeckiego 14 I prawo. 5151

Pokój
z utrzymaniem dla 1 lub 2 solidnych panów. Marcinkowskiego 8b, I. (5153

Pokój
dla 2 intelig. panów lub pań wynajmę. Wileńska nr. 12, parter lewo. (F2968

Pokój F2949
do wynajęcia. Gdańska 107.

Pokój
osobne wejście. Król. Jadwigi 13, I p. l. F2976

Pokój
dobrze umeblowany dla lepszego pana zaraz do wynajęcia przy ul. Gdańskiej 21, II dom ogrodowy. Müller. F2967

Dobrze
umebl. pokój dla lepszego państwa do wynajęcia. Św. Trójcy 22a, I prawo F2966

Pokój
umebl. dla pań lub panów urzęd państw. lub bankowca. Siemiradzkiego 4. I. lewo. 5147

Umeblowane
2 pokoiki z kuchnią od 1. 3. do wynajęcia. Pod Blankami 13. l. (5143

Pokój
frontowy z osobnem wejściem całem utrzymaniem jest do wynajęcia od 1. 3. 1930 r. Wechsler, Gdańska 142, (Jadłodajnia). (5176

Pokój
umebl. do wynajęcia. Ad. Czartoryskiego 6, II prawo 5157

Pokój
umebl. do wynajęcia. Łokietka 25. I ptr. l. (515

Pokój
dla małżeństwa lub kawalera. Wskaże Gołębia 85. 5156

Pokój
Błonia 9, II prawo. (5170

Pokój
umebl. Św. Jańska 20, II ptr. prawo. (F2958

Pokój
dobrze umebl. z utrzymaniem zdrowem i dobrem do wynajęcia. Cieszkowskiego 17, I lewo. (F2957

Pokój
umebl. do wynajęcia. Ul. Cieszkowskiego 11, I ptr. lewo. (5190

Pokój
umeblowany. Chrobrego nr. 13, I ptr., prawo wejście. F2923

Pokój
do wynajęcia z osobnem wejściem. Pl. Piastowski nr. 2, III ptr. pr. (F2956

Pokój
umeblowany osobne wejście, światło elektryczne, łazienka, tel. z utrzymaniem dla panów do wynajęcia zaraz. Gdańska 52, I ptr. prawo. (F2953

Pokój
dla panów. Chrobrego 3, I p. (F2955

Pokój
umebl. dla 2 panów do wynajęcia. Wileńska 6, I ptr. prawo. (F2054

RÓŻNE

Obiady
1,10 zł, w abonamencie 1 zł, kolacje od 1 20 poleca: Pomorzanka, Pomorska nr. 47. F2912

Samochód
ciężarowy do wynajęcia. Nowodworska 24. (5110

Ogłoszenie!
Poszukuje się spadkobierców po zmarłej pani Witkowskiej w Bydgoszczy, Śniadeckich nr. 48a do odbioru pozostałych mebli. Zgł. administrator Piasecki, Bydgoszcz, Dworcowa 80, biuro Pogoń.

10 000 złotych
na I hipotekę poszukuje właściciel domu 3 piętrowego, wartości 80 000 zł. Wincenty Kwietniewski, Gdynia, Obłuże nr. 66. 5108

Dentysta
egzam. prosi o podanie miejscowości, gdzie by mógł się osiedlić. Oferty pod „Dentysta" do Dzien. Bydg. 5120

Unieważniam
skradzioną książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną. Stanisław Mosków. 5067

Ostrzegam
przed nabyciem weksla nr. 30297, z akceptem Midura M. i M. z żyrem W. Gortych który zaginął i unieważniam go na sumę 500 zł oraz wyrok sądowy na wyżej wymienioną gotówkę. Tomasz Jasiński. (5118

Zgubione
świadectwo czeladnicze unieważniam. Alojzy Polaj, Łobżenica. 5159

Rozwódka
młoda, inteligentna, prosi szlachetnych, kulturalnych panów o pomoc moralną lub materjalną. Wzamian wdzięczność i przyjaźń. Łask oferty pod „Pomoc" do filji Dzien. Bydg. F2921

MATRYMONJALNE

Chcesz (4303
się ożenić lub wyjść zamąż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonjalnego „Postęp", Warszawa. Poznańska nr. 22. Wysyłamy dyskretnie kilkaset ofert.

Panna
rel gospodarna, posiad. 3 pokoj urządzone mieszkanie, fortep. i cośkolwiek gotówki, zapozna starszego, lepszego urzędnika. Nauczyciel ma pierwszeństwo Cel ożenek. Oferty do Dziennika Bydg. pod „Przeznaczenie". 5120

†

W środę, dnia 26-go bm. zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św. po długich i ciężkich cierpieniach w Janowcu mój ukochany mąż, nasz drogi jedyny brat, wnuk, siostrzeniec i szwagier

ś. p.

Wiktor Plessner

w 27 roku życia, o czem donoszą w nieutulonym smutku pogrążeni

Bydgoszcz, Janowiec, Berlin, Lychen, dnia 26. II. 30 r. **Żona z rodziną.**

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2-go marca o godzinie 5-tej po południu z kaplicy nowego cmentarza w Bydgoszczy.

Msza św. w poniedziałek o godzinie 9-tej w kościele Farnym w Bydgoszczy.

5150

†

W dniu 26 lutego b. r. rozstał się z tym światem po długich i ciężkich cierpieniach urzędnik nasz

ś. p.

Wiktor Plessner

W Zmarłym straciliśmy gorliwego i sumiennego pracownika oraz kolegę o którym pamięć nasza nigdy nie zaginie.
Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2 marca b. r. o godzinie 5-tej po południu z kaplicy nowego cmentarza w Bydgoszczy.

Rada Nadzorcza, Zarząd i Pracownicy Banku Ludowego w Janowcu.

Janowiec, dnia 27 lutego 1930 r. (5180

Postępowanie upadłościowe. Co do majątku Marji Gürschingowej właścicielki firmy „Emge" skład obuwia w Bydgoszczy, wdraża się z dniem dzisiejszym t. j. z dniem **24 lutego 1930 r.** o godz. 10 przed południem postępowanie upadłościowe, ponieważ dłużniczka przyznała do protokółu sądowego w dniu **31 stycznia 1930 r.** że jest niewypłacalną. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się adwokata Dr. Łasińskiego z Bydgoszczy. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia **15 kwietnia 1930 r.** Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestji, wymienionych w § 132 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień **28 marca 1930 r. o godz. 11 przed poł.**, zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień **25 kwietnia 1930 r. o godz. 11 przed poł.** Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu wzgl. uiszczać się z długu, a nawet poleca się im, aby najpóźniej do dnia 20 marca 1930 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. (5130
Bydgoszcz, dnia 24 lutego 1930 r. **Sąd Powiatowy.**

Przetarg publiczny.

Oddział Drogowy Gniezno w drodze przetargu publicznego wyda z dniem **1. IV. br.**

prace czyszczenia kominów w budynkach kolej.

w następujących rejonach:

Rejon I. Szlak Gniezno-Poznań. Od stacji Gniezno wyłącznie do stacji Poznań-Wschodni wyłącznie.
Rejon II. Stacja Gniezno, stacja Winiary i strażnice 99,100 i 101 na odcinku Gniezno Gębarzewo.
Rejon III. Szlak Gniezno-Inowrocław. Od stacji Gniezno wyłącznie do stacji Wadartowo włącznie.
Rejon IV. Od stacji Wydartowo wyłącznie do stacji Mogilno włącznie i budynki kolejowe na szlaku Mogilno-Orchowo.
Rejon V. Od stacji Mogilno wyłącznie do stacji Inowrocław włącznie.
Rejon VI. Na stacji Inowrocław.
Rejon VII. Szlak Inowrocław-Toruń od stacji Inowrocław wyłącznie do stacji Toruń wyłącznie.
Rejon VIII. Szlak Inowrocław-Bydgoszcz od stacji Inowrocław wyłącznie do stacji Bydgoszcz wyłącznie.
Rejon IX. Szlak Inowrocław-Rogoźno od stacji Inowrocław wyłącznie do stacji Barcin włącznie.
Rejon X. Szlak Barcin-Mogilno od stacji Barcin wyłącznie do stacji Mogilno wyłącznie.
Rejon XI. Szlak Inowrocław-Kruszwica-Strzelno-Mogilno od stacji Inowrocław wyłącznie do stacji Gopło włącznie.
Rejon XII. Od stacji Gopło wyłącznie do stacji Mogilno wyłącznie.

W ofertach należy wskazać, na który rejon przedsiębiorca reflektuje z podaniem cen jednostkowych bez względu na ilość pięter.

Otwarcie ofert nastąpi **dnia 10. III. br. o godzinie 10-tej w biurze Oddziału Drogowego, Gniezno, ul. Lecha nr. 5.**

Wadjum w wysokości 5% rocznego wynagrodzenia wpłacać należy przed przetargiem w odnośnych kasach stacyjnych i pokwitowanie dołączyć do oferty.

Oddział Drogowy zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferentów bez względu na oferowaną cenę.

Naczelnik Oddziału Drogowego.
4991) (—) inż. Trzeciak.

Garnitur parowy

„Lanza"

z elewatorem, 60 calowy w dobrym stanie korzystnie **na sprzedaż.** (5194

Zgłoszenia pod „Garnitur" do IRO Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, ulica Hermanna Frankego 3.

Uchwała. Dozwala się odroczenie wypłat firmie Zborowski i Syn, Nadnoteckie Huty Szkła w Turze, pow. Szubin, w myśl rozp. Prez. Rzplitej Polskiej z dnia 6 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 244 na przeciąg 3 miesięcy tj. do dnia 2 maja 1930 włącznie. Nadzorcą mianuje się Tadeusza Łańcuckiego w Bydgoszczy. Szubin, dnia 21 lutego 1930. **Sąd Powiatowy.**
5132

W Świeciu nad Wisłą przy ul. Mestwina 6 sprzedam 5000

dom

mieszkalny (dawniej Weinert), wolne 5 pok. mieszkanie z obszernemi ubikacjami, podw. przy wpł. 15000 zł lub zamienię na inny objekt.

Edmund Suwalski
Dom Hipot. Handlowy
Bydgoszcz. Sniadeckich nr. 2. Tel. 590.

Znane corocznie bezkonkurencyjne

Białe Tygodnie

w firmie

Magazyn bławatów Tadeusz Ferber

Bydgoszcz, ul. Gdańska 38, nar. ul. Cieszkowskiego (przystanek tramwajowy) tel. 619

od 1-go do 26-go marca rb.

Nadzwyczaj korzystna okazja zakupu **białych towarów** po cenach wprost niebywałych.

Kupując towar **w fabrykach tylko za gotówkę,** jestem w możności oddać towary białe po najniższych i dotąd **niewidzianych** cenach swoim Szan. Odbiorcom.

Tym razem niskie ceny będą **wielką oraz najlepszą reklamą. Naoczne przekonanie się** zadokumentuje, jak **tanio i korzystnie kupić można.**

W wszelkich innych oddziałach w tym czasie **znacznie zniżone ceny.**

Wszelkie oddziały bogato zaopatrzone. — Wielki wybór.

Bezwarunkowa rzetelność - Uprzejma obsługa.

4749

Ważne dla Piwoszów!

Z dniem 1-go marca br. wypuszczamy jak rok rocznie znane ze swej jakości

Piwo Dubeltowe „MARCOWE"

jasne i ciemne w butelkach i beczkach. (5192

BROWAR BYDGOSKI
Tel. 1603 i 1608 **BYDGOSZCZ** ul. Ustronie 6.

SALVATOR

jest nazwą naszego piwa specjalnego o światowej sławie, wprowadzoną przez **mnichów Paulinów,** a po zamknięciu klasztoru Paulinów w roku 1799 przejętą przez naszych ówczesnych założycieli i nadal przez nas używaną.

Nazwa **„SALVATOR"** zastrzeżona jest dla nas jako taka, jak również w połączeniu z innemi słowami i to nie tylko w Niemczech, lecz również w Polsce od 1 maja 1924 r. Na skutek tego zastrzeżenia posiadamy jedyne i wyłączne prawo posługiwania się tą nazwą. Wszelkie pod nazwą „Salvator" lub podobną nazwą polecane wyroby innych browarów są podrobieniem nazwy naszych wyrobów. Pogwałcenie naszych praw pociąga za sobą cywilne i karne skutki według odpowiednich ustaw.

Ostrzegamy przeto przed nadużyciem zastrzeżonego dla nas znaku.

Monachjum, w styczniu 1930.

Aktiengesellschaft Paulanerbräu Salvatorbrauerei und Thomasbräu München.

4664

Patenty

rzecznik patentowy
F. Winnicki, inż. dypl.
wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą.
Poznań, ulica Konopnickiej 7.
10137

Wielka wyprzedaż

towarów pochodzących z likwidacji na rachunek obcy odbędzie się

w sobotę, dnia 1 marca br. od godz. 8³⁰ przy ulicy Mostowej nr. 9.

Sprzedawać będę:

kapelusze damskie, przybory do stroju, kapelusze męskie, czapki, galanterja męska, koszule, krawaty, szelki, skarpety, trykotaże, rękawiczki, pończochy, swetry, i różne inne krótkie towary.

Michał Piechowiak,
zaprzys. taksator i aukcjonator. (5193

Państwowe Nadleśnictwo Stronno

sprzeda w drodze licytacji dnia **6-go marca 1930 r.** od godziny 10-tej począwszy **w lokalu p. A. Kopeckiego w Koronowie**

około 200 m^3 drewna użytkowego I-IV kl.
„ 300 mp. szczap i wałków opałowych
„ 500 „ drobnicy
oraz 250 „ karpiny z wszystkich leśnictw.

Zaznaczam, że taksa na drewno użytkowe została obniżona i że Nadleśnictwo udzielać będzie kredytu. (5131

Warunki sprzedaży ogłosi się przed licytacją.

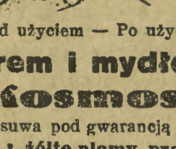
Nadleśniczy Państwowy.

Trzciny tegorocznej, pierwszorzędnej

ca. 250 kop

franko stacja załadowania, ma natychmiast do oddania

Majętność Czeszewo
pow. wągrowiecki 5063
stacja kolejowa Gołańcz lub Wapno.

Przed użyciem — Po użyciu

Krem i mydło „Kosmos"

usuwa pod gwarancją

Piegi **żółte plamy, pryszcze, wągry, jak i wszelkie nieczystości cery** (3292

Mydło 2 zł. Krem 2,50 zł.
Do nabycia
tylko w firmie „Kosmos". Drogerja i Perfumerja J. Gluma, Dworcowa 19.

Fisharmonje

krajowe i zagraniczne nowe i używane poleca
B. Sommerfeld
Fabryka Pianin
Bydgoszcz 1333
ul. Śniadeckich 56.

Kowala-maszynistę

dzielnego fachowca, przyjmie od 1. IV. br. majętność pod Nakłem. Zgłoszenia z podaniem warunków do Dz. Bydg. pod „Nakło". (5085

Cieśla

do reperacji budynków na kilka tygodni potrzebny. Zgł. przyjmuje (5090
Maj. Trzebskiepole
p. Trzebczyk tel. 4 stacja Nawra. 5090

Szofer-ogrodnik
kawaler i **włodarz** młodszy, energiczny z 2 zaciężnikami potrzebni od 1. IV. b. r. Zgłosz. do **Maj. Śmielin poczta i stacja kolejowa Anieliny, powiat Wyrzysk.** 4992

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 60 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,00 zł., na dalszych stronach 85 gr. za milim. i łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych 100% drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy, Bank M. Stadthagen. — Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.